

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA TURIZMA GRADA BELIŠĆA

Veljača, 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
1.1. POZADINA PROJEKTA I PRISTUP	3
2. ANALIZA SITUACIJE	4
2.1 OPĆI PODACI O DESTINACIJI	4
2.2 INFRASTRUKTURA ZA RAZVOJ TURIZMA	5
2.2.1. Turistički resursi i atrakcije	5
2.3 RAZVOJNI DIONICI I NOSITELJI RAZVOJA TURISTIČKE PONUDE	23
2.4. KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI	34
2.5. OKRUŽENJE DESTINACIJE	35
2.6. KRETANJA TURISTIČKE PONUDE I POTRAŽNJE.....	38
2.7. POSTOJEĆA STRATEŠKA USMJERENJA	40
2.8. PROVEDENI PROJEKTI U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA I PODUZETNIŠTVA	43
2.9. PLANIRANI PROJEKTI U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA I PODUZETNIŠTVA.....	44
3. SWOT analiza.....	45
4. SMJERNICE ZA RAZVOJ TURIZMA NA PODRUČJU GRADA BELIŠĆA.....	47

1. UVOD

1.1. POZADINA PROJEKTA I PRISTUP

Grad Belišće i Lokalna razvojna agencija Grada Belišća donijeli su odluku o izradi turističko-planskog dokumenta s ciljem analize potencijala i kapaciteta za razvoj turizma, definiranja grupe perspektivnih turističkih proizvoda te usvajanja službenih smjernica za razvoj turizma na području grada Belišća. Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje, kao koordinator regionalnog razvoja za područje Osječko-baranjske županije, pružila je dvjema institucijama stručnu pomoć u procesu izrade dokumenta, imajući prije svega u vidu strukturu operativnih programa namijenjenih za razvoj turizma u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova kao jednog od glavnih instrumenta za realizaciju dokumenta. Planski dokument trebao bi biti temelj za osiguranje sustavnog i koordiniranog razvoja turizma na području grada Belišća u sljedećih desetak godina.

Izrada dokumenta provodila se kroz više faza, koje se metodološki mogu podijeliti na fazu prikupljanje podataka o postojećim resursima, turističkim rezultatima i strukturi dionika-potencijalnih nositelja turističkog razvoja, analize postojećih strateških i planskih dokumenata, konzultacija s glavnim dionicima, organizacije radionica, obilaska terena i analize destinacija sa sličnim portfeljom atrakcijske osnove i realiziranim turističkim proizvodima. U suradnji s Turističkom zajednicom grada Belišća analizirana je turistička ponuda i potražnja grada, prikupljeni detaljni podaci o smještajnim i ugostiteljskim kapacitetima, strukturi i broju ostvarenih noćenja i dolazaka te ocjenjena važnost postojećih manifestacija.

Dokument pruža uvid u atrakcijsku osnovu na području grada Belišća, strukturu dionika direktno i potencijalno vezanih uz razvoj turizma, analizu dosadašnjih kretanja turističke potražnje, komunikacijske aktivnosti, analizu destinacija u okruženju, pregled relevantnih strateških i planskih dokumenata, pregled provedenih i planiranih razvojnih projekata u području turizma i poduzetništva, SWOT analizu te definira smjernice i programsku koncepciju turističkog razvoja na području grada Belišća.

2. ANALIZA SITUACIJE

2.1 OPĆI PODACI O DESTINACIJI

Belišće je jedan od sedam gradova Osječko-baranjske županije koji obuhvaća površinu od 68,75 km². Županiju omeđuju tri velike i granične rijeke: Drava na sjeveru (Mađarska), Sava na jugu (Bosna i Hercegovina) te Dunav na istoku (Srbija). Grad Belišće smjestio se na pola puta između Donjeg Miholjca i Osijeka, a naslonjen je na rijeke Dravu, Karašicu i Vučicu, ali i na susjedni grad Valpovo s kojim je fizionomski srastao. Prema popisu stanovništva 2011. godine ima 10.825 stanovnika raspoređenih u devet naselja - Bistrinci, Bocanjevci, Gat, Gorica Valpovačka, Kitišanci, Tiborjanci, Veliškovci i Vinogradci te Belišće, najveće naselje sa 6.518 stanovnika. Geoprometni položaj Belišća vrlo je povoljan zbog položaja na rijeci Dravi te cestovne povezanosti s ostatkom Hrvatske, posebice pravcem Osijek – Virovitica. Izgradnjom Mosta 107. brigade 2001. godine povezo se s Belim Manastirom i Mađarskom (granični prijelaz Baranjsko Petrovo Selo). Iako je željeznicom povezan preko Bizovca na pravac Osijek-Zagreb, putnički prijevoz nije u funkciji. Najbliža zračna luka nalazi se u Klisi kod Osijeka. Najvažniji i najbliži budući prometni koridor Belišću bit će Vc (Baltik – Jadransko more) koji će autocestom spojiti Budimpeštu, Osijek, Sarajevo i Ploče. Dionica autoceste Osijek – Vrpolje (Slavonika) je već u funkciji čime je Osječko-baranjska županija spojena autocestom sa Zagrebom. Osim cestovne povezanosti od iznimne važnosti je bila izgradnja biciklističke turističke staze „Drava bike tour“ koja je sufinancirana kroz EU Program za susjedstvo Slovenija-Mađarska-Hrvatska 2008.godine. Staza povezuje sjevernu i južnu obalu Drave putem dvaju mostova smještenim u Belišću i Donjem Miholjcu. Time je stvoren krug biciklističkih staza uz rijeku Dravu s hrvatske i mađarske strane koji će zasigurno pridonijeti razvoju turizma u prekograničnom području.

Grad Belišće nastao je 1884. godine kao naselje za radnike u drvnoprerađivačkoj industriji mađarskog veletrgovca i tvorničara Salamona Heinricha Gutmanna. Na desnoj obali Drave otvorena je najveća pilana za prerez hrasta toga vremena. U kasnijim godinama je tvornica proširena na proizvodnju parketa, tanina i drvo - destilacijskih proizvoda i bačava. Za potrebe nabavka sirovina sagrađena je Slavonsko-podravska vicinalna željeznica poznata kao Gutmannova pruga. S vremenom, u okolici tvornice se nastanjuju radnici iz pilane i tvornica te nastaju dijelovi grada kao Mitrovica i Pekmez ulica. U užem središtu mjesta nalaze se do danas sačuvani objekti povijesne industrijske arhitekture - Gutmannova palača, Zelene kuće, Bijela kuća, zgrada Direkcije Slavonsko-podravske željeznice, Spomen-vlak i drugi. Belišće, iako relativno mlado mjesto, baštinik je duge industrijske tradicije - u samo 132 godine postojanja evoluiralo je iz tvornice u moderan industrijski grad. Danas je Belišće hrvatsko sjedište pogona tvrtke DS Smith Belišće Croatia d.o.o., vodeće kompanije papirne i ambalažne industrije jugoistočne Europe i tvrtke Harburg Freudenbergler Belišće d.o.o. koja se bavi proizvodnjom strojeva za proizvodnju automobilskih guma. Samim time njegova

percepcija kao grada papira i industrije dobar je temelj za stvaranje prepoznatljivosti Belišća kao turističke destinacije industrijske baštine.

Osim što je grad papira, Belišće je i grad sporta što potvrđuje i titula „Europski grad sporta 2017. godine“ dodijeljen od strane organizacije ACES Europe iz Bruxellesa. Najpoznatiji belišćanski sportaš je zlatni olimpijac, kajakaš i kanuist Matija Ljubek. Uzajak i kanu, Belišće obiluje brojnim vrsnim sportašima i priznanjima u nogometu, košarci, tenisu, gimnastici, kuglanju, lovu, ribolovu te drugim športovima. Grad Belišće je 2011. godine proglašen „Grad–prijatelj djece“. Prepoznata je važnost aktivnog sudjelovanja najmlađih članova lokalne zajednice s ciljem podizanja kvalitete života u gradu.

Grad Belišće sa svojim prigradskim naseljima objedinjuje spoj urbanog i ruralnog, suvremenog i tradicionalnog načina života. Stvaranjem i komuniciranjem jasnog i autentičnog identiteta Belišća kao destinacije te razvojem turističkih proizvoda u skladu s principima održivosti moguće je stvoriti dodatan prostor za gospodarski i društveni razvoj grada i prigradskih ruralnih sredina.

2.2 INFRASTRUKTURA ZA RAZVOJ TURIZMA

2.2.1. Turistički resursi i atrakcije

PRIRODNA BAŠTINA

- Rijeka **Drava** je jedna od najvećih desnih pritoka Dunava s ukupnom površinom sliva od 43.230 km². Drava izvire u južnom Tirolu u Italiji te prolazi kroz Austriju, Sloveniju, Hrvatsku i Mađarsku. Ukupna dužina Drave je 725 km, od kojih u Hrvatskoj 305 km. Najpoznatiji gradovi na Dravi su Villach, Maribor, Ptuj, Varaždin i Osijek. Drava je u Hrvatskoj nizinska rijeka čiji riječni reljef obilježavaju poplavne šume, vlažni travnjaci, mrtvi rukavci, napuštena korita, meandri i sprudovi zbog čega je i proglašen regionalni park Mura-Drava-Dunav. Grad Belišće jedan je od tri grada koja su smještena uz rijeku Dravu u Hrvatskoj (Varažin, Osijek).
- Rijeke **Karašica i Vučica**: Belišće leži na dvije rijeke - rijeci Dravi i rijeci Karašici, a kroz prigradsko naselje Bocanjevci i Goricu Valpovačku prolazi rijeka Vučica.
- **Stara Drava** (lokacija: E650408/N5064491): očuvana bara mrtvaja površine 56 hektara koja je gotovo zadržala prvobitni potkovasti izgled dravskog meandra (krivine). Izgledom podsjeća na ribnjak, a mostom i ustavom je podijeljena na dva jezera - lijevo i desno. Vrlo je duboka, a ribiči je cijene po bogatstvu ribom i ulovu soma, šarana ili štuke. Tu obitavaju čaplje, labudovi, patke, zmije, žabe i kornjače. Vodu prima iz rijeke Drave kod povišenog vodostaja, ali i iz kanala Tapolca (Toplica). Područje je atraktivno za ribiče i vikendaše. Duž bare prolazi asfaltirana cesta Belišće – Beli Manastir i biciklistička staza uz koju su postavljeni vidikovac, sjenica-odmorište za bicikliste te 10 klupa.

- **Bara Jugovača** (lokacija: E650376/N5064897): nastala od nekadašnjeg meandra rijeke Drave; o porijeklu imena nema pouzdanih podataka. Prostire se potkovasto niskom obalom, naplavnom ravni rijeke Drave. Gusto je obrasla makrovegetacijom, posebno tršćacima na rubovima, od obala prema sredini. Od biljaka tu su zajednice vodenih leća, mrijesnjava, krocnja, lopoča i lokvanja, trske i rogoza. Naplavnu ravan nastanjuju vrbici i toplici, a oko 5 metara višu terasnu nizinu *Cerje* hrastici lužnjaka i graba s cerom. Jugovačom se kreću divlje svinje, jeleni, srne, lisice, divlje patke, guske, kornjače i zmije, a u vodi ima somova, šarana, štika i babuški. U neposrednoj blizini bare, s južne strane, prolazi označena turistička biciklistička staza Donji Miholjac – Belišće – Baranjsko Petrovo selo u dužini do 45 km. Osim toga, postavljene su i dvije kućice te dva dvogleda za promatranje ptica uz baru Jugovaču, zaštitna ograda te edukativni znakovi koji prikazuju životinjske vrste karakteristične za područje
- **Šuma Cerje** (lokacija: E643901/N5064983): šuma hrasta lužnjaka i običnog graba s cerom koja se razvila na visokoj obali, terasnoj nizini rijeke Drave. Šuma je prosječna šumskim putovima, a u blizini se nalazi i nekoliko pješćanih dina, zasađenih bagremicima.
- **Rezervat biosfere Mura – Drava – Dunav**: rijeke Mura, Drava i Dunav predstavljaju poplavni riječni ekosustav koji ima visoku biološku i krajobraznu raznolikost te bogatu geološku i kulturno-tradicijsku baštinu. Značaj ovog područja predstavlja veliki broj ugroženih životinjskih i biljnih vrsta, rijetke poplavne šume, riječni otoci te šljunčane i pješćane obale rijeka, uz koja se nalaze gnjezdilišta ugroženih ptica: orla štekavca, crne rode, male čigre i drugih. Drugi UNESCO-v rezervat biosfere u Hrvatskoj proglašen 2012. godine.

KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA

Zaštićena kulturna baština

1. Arheološko nalazište „Staro Valpovo“

Prapovijesni, antički i srednjovjekovni lokalitet „Staro Valpovo“, nalazi se jugoistočno od Belišća na prostranoj, približno kružnoj površini, s tri strane okruženoj širokom depresijom (bivši fortifikacijski opkop). Tijekom niza godina ovo se područje koristilo za odlaganje industrijskog i komunalnog otpada, a lokalitet je otkriven prilikom sanacije odlagališta otpada. Tom prilikom sakupljen je i materijal iz razdoblja prapovijesti, antike (fibule, perlice i prsten) i srednjeg vijeka (keramika iz predturskog razdoblja i ostaci ljudskih kostiju). Prvim, zaštitnim istraživanjima obuhvaćen je dio neolitičkih naselja starčevačke i sopotske kulture s mnoštvom naseobinskih objekata. Iskopavanjem se lokalitet pokazao jednim od vrlo značajnih neolitičkih nalazišta u ovom dijelu Hrvatske, a kako su među površinskim nalazima zastupljeni i oni iz

kasnijih prapovijesnih razdoblja i antike, vrlo je vjerojatno kako će daljnja istraživanja obuhvatiti i kasnije periode.

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 6300 st. p. n.e. do 15. st.

Oznaka kulturnog dobra: Z-5223

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

2. Arheološko nalazište Zagajci

Grobovi pronađeni na nalazištu Belišće - Zagajci I pripisuju se mlađoj fazi kulture polja sa žarama datirane od druge polovice 11. do kraja 9. st. pr. Kr. iz brončanog doba. To je vrijeme kada se na prostorima istočne Slavonije i Baranje rasprostire grupa Dalj, dok je u Podravini zabilježeno tek nekoliko nalazišta iz tog vremena još uvijek nejasne kulturološke pripadnosti. Zbog toga su rezultati istraživanja prapovijesnog groblja Belišće- Zagajci I tim važniji, iako je za prapovijesnu arheologiju šteta što istraživanja nisu poduzeta ranije pri otkriću nalaza iz kosturnog groba datiranog u drugu polovicu 4. st. pr. Kr., kada bi se zasigurno pronašao i veći broj grobova iz kasnog brončanog doba.

Klasifikacija: arheološka baština

Vrijeme nastanka: 11. st. – 7. st. p. n.e.

Oznaka kulturnog dobra: Z-6838

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

3. Industrija: **Kompleks „Zelene kuće“**

Tri Zelene kuće ili **Željezničarske kuće** koje se nalaze na Vijencu S. H. Gutmanna dio su skupine sačuvanih starih kuća, tzv. Gutmannove kolonije i pripadaju industrijskoj arhitekturi. To je graditeljstvo posebnog stila s glavnim odlikama – jednostavnost, racionalnost konstruktivnog rješenja i ekonomičnost. Belišćanske Zelene kuće izgrađene su postupno u razdoblju 1907. – 1910. godine. Građene upadljivim alpskim stilom ove jednokatnice odlikuje katni dio oko kojeg se poput vijenca proteže trijem na sve četiri strane zgrade iz kojeg se ulazi u posebne stanove na katu. Trijem i stepenište na zabatnim stranama kuće imali su zeleno obojenu drvenu ogradu po čemu su i dobile ime. Vremenom, zbog dotrajalosti, drvena zelena ograda zamijenjena je metalnom što je narušilo izvorni oblik kuća. Krovovi Zelenih kuća blagog su nagiba, a pošto je krovište gotovo ravno nemaju tavan. Zelene su kuće imale najveće i najbolje radničke stanove, u početku 4 dvosobna stana te na katu 4 jednosobna stana i 4 samačke sobe namijenjene

isključivo stanovanju željezničara Slavonske podravske željeznice (otuda još i naziv Željezničarske kuće). Danas su sačuvane i imaju svojstvo kulturnog dobra.

Lokacija: Belišće, Vij. S.H. Gutmanna 5a, 5b, 6, 8, 6a, 6b, 8a, 8b

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1911. god.

Oznaka kulturnog dobra: Z-3041

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

4. Industrija: **Kompleks radničkih zgrada / Pekmez ulica** (*pekmez od bazge-tradicija*)

Sedam sačuvanih mansardnih kuća na Vijencu S.H. Gutmann u Belišću izgrađene su u razdoblju 1890. – 1895. godine. Građene su masivnom opekom starog formata s vapnenim mortom i pokrivene biber crijepom. Imaju prizemlja i vanjska drvena stubišta s klanderom (udomaćeni izraz za stubišni podest) s obje zabatne strane kojima se ide u potkrovlje gdje se nalaze četiri prostorije. Prizemlja su kao i potkrovlja rađena po jednoj tlocrtnoj shemi. Prvotno su pravilnog pravokutnog oblika s po četiri stana, a počeci dogradnji kojima ove kuće obiluju i znatno narušavaju izvornost objekta, dokumentirano su vidljive već u planu vodovodne mreže iz 1908. godine. Za kuće u “Pekmezici” karakteristični su bili i vrtovi uz njih te drvene ograde kojima su okućnice bile ograđene. Dvije od sedam kuća u Pekmez ulici obnovljene su u sklopu projekta ILPAN te se u jednoj nalazi Muzej, dok u drugoj Turistička zajednica grada Belišća (Vijenac S.H. Gutmanna 15B)

Žargonski naziv “Pekmez ulica” je dobila iz razloga što se nekada u dvorištu tih kuća u velikim kotlovima kuhao **pekmez od bobica bazge**, čiji se miris širio cijelom ulicom. Taj naziv Beliščani koriste i danas. Zanimljivo je spomenuti i stabla oraha koja su bila zasađena uz kuće, odnosno cestu, te grmove hortenzija koje su obilno cvjetale u hladu oraha i niz godina uljepšavale “Pekmezicu”.

Lokacija: Belišće, Vijenac H. Gutmanna

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 19. st.

Oznaka kulturnog dobra: Z-2536

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

5. Industrija: **Kompleks tvornice S.H. Gutmann**

Kompleks hala, skladišta i dimnjaka Tvornice tanina i Tvornice suhe destilacije drva predstavljaju sačuvane ostatke nekadašnje tvrtke S. H. Gutmann koja je u Belišću utemeljena i podignuta 1884. g. Tvorničke zgrade tvornice tanina i suhe destilacije

drva pripadaju skupinu najstarijih industrijskih građevina Slavonije i upravo zbog starosti, tipološke rijetkosti, ali i očuvane izvornosti, ove građevine imaju prvorazrednu kulturno-povijesnu i arhitektonsku vrijednost.

Lokacija: Belišće

Klasifikacija: ostalo

Vrijeme nastanka: 1884. god.

Oznaka kulturnog dobra: Z-6259

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

6. Industrija: **Mlin**

Zgrada mlina sagrađena je 1921. godine za mljevenje žitarica. Nalazi se u Željezničkoj ulici 9, na katastarskoj čestici 358/2 i ima svojstvo kulturnog dobra. Kasnijih godina mlinovi su demontirani, pa je u zgradi mlina ostao samo uređaj za drobljenje kukuruza namijenjenog ribogojstvu. Danas je zgrada mlina dosta derutna i dijelom služi u stambene svrhe (dio prema cesti), a dijelom za potrebe Belišća d.d. (dio unutar tvorničkog kruga). Iako belišćanski mlin na prvi pogled sliči drugim mlinovima izgrađenim u to vrijeme u Slavoniji, on se zbog kombinacije građevinskog materijala i složene igre oblikovanja pročelja izdvaja iz te skupine kao monumentalnija građevina.

Lokacija: Belišće, Željeznička ulica 9

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1921. god.

Oznaka kulturnog dobra: Z-3040

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

7. Muzej Belišće

Muzej Belišće, lokalni testament stvaranja malog industrijskog naselja, otvoren je 1975. godine radom i inicijativom nekolicine zanesenjaka u povijest i baštinu. Cjelokupna građa muzeja, zgrada muzeja te spomen vlak nalaze se pod skrbi grada Belišća i Upravnog odjela za društvene djelatnosti. Zgrada muzeja, kao i dvije najstarije stambene zgrade u Belišću, 2015. godine potpuno su obnovljene u okviru europskog ILPAN projekta prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska čiji je cilj, osim zaštite i obnove, industrijsku baštinu pokazati kao novu turističku ponudu. Industrijski muzej ima osam prostorija koje su tematski podijeljene na slijedeći način: prostorija Gutmann, prva tvornica – pilana, Slavonsko-podravska željeznica, laboratorij, obiteljsko stablo Gutmannovih, remont/tvornica strojeva, tvornice tanina i poluceluloze te na kraju urbanizam i razvoj grada. Novi izložbeni prostor muzeja

sadržava 6 prostorija: prapovijest, etnologija, biblioteka, vatrogastvo, sport te multimedijaska prostorija. Lijepa prapovijesna kolekcija, koja se još nadograđuje, sadržava nalaze čak od vremena dinosaura, te preko neolitika, brončanog doba, sve do rimskog razdoblja. Posjetitelji će moći prošetati drevnom prošlošću u potrazi za načinom života ljudi na ovom području tisućama godina u prošlost, kada su na ovom prostoru živjeli pripadnici drevnih kultura poput Starčevačke, Sopotske, Vučedolske, itd. Kako bi se upotpunio vanjski izgled muzejskog kompleksa u Belišću, u travnju 2015. godine održana je kiparska kolonija „Tvornički radnik“. Sedamdesetih i osamdesetih godina prošlog stoljeća održano je nekoliko kolonija ove vrste, na kojima su kipari izradili preko deset drvenih skulptura u prirodnoj veličini koje su predstavljale radnike tadašnjeg Kombinata Belišće. Kao rezultat ove vrijedne akcije obnovljeno je 14 drvenih skulptura izrađenih u drugoj polovici prošlog stoljeća. Ove skulpture djela su vrsnih kipara te predstavljaju značajnu baštinu grada Belišća.

Lokacija: Belišće

Klasifikacija: muzejska građa

Oznaka kulturnog dobra: ROS-127

Vrsta: pokretno kulturno dobro – muzejska građa

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

8. Industrija: Upravna zgrada kombinata – **Palača Gutmann**

Nekadašnja zgrada uprave Belišća d.d. popularno zvana Upravna zgrada ili „**Palej**“, izrađena je 1905.godine. Svojom monumentalnošću, ova jednokatnica okružena parkom, ulazi u krug najvećih arhitektonskih ostvarenja nastalih početkom 20.stoljeća. Registrirana je kao spomenik kulture A – kategorije. Unutrašnjost objekta odiše vremenom i stilom u kojem je objekt nastao – secesijom. Građena je u stambene svrhe, ali toj namjeni nikad nije služila. Zgradu je dao sagraditi **barun Edmund Gutmann**. U vrijeme I. svjetskog rata, u zgradi je bila smještena vojna bolnica. 1992. godine zgrada je uništena požarom uslijed žestokog napada granatama. Od najljepše i najvrijednije zgrade Belišća ostali su samo vanjski zidovi te podrum koji je u Domovinskom ratu služio kao sklonište i radni prostor uposlenih, odnosno arhiva i galerija.

Lokacija: Belišće

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1905. god.

Autor: Ernst von Gotthilf

Oznaka kulturnog dobra: Z-1620

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

9. Industrija: **Zgrada Direkcije Slavonsko-podravske željeznice**

Zgrada nekadašnje Direkcije SPŽ-a izgrađena je 1907. prema projektu inženjera Henrika Herza, dugogodišnjeg direktora Željeznice. U zgradi Direkcije bili su smješteni uredi SPŽ-a i dva stana. To je dvokatnica čiju pravokutnu tlocrtnu osnovu razvodi poluovalni rizalit stubišta. Oblikovana je u tipičnoj maniri industrijskih građevina s pročeljima od fugirane opeke no s nešto bogatijim registrom dekorativnih elemenata – razdjelni vijenac sa zuborezom i ukrasnim lezenama na sjevernom pročelju koje su izvedene od opeke drugačije boje.

Lokacija: Belišće, Vij.S.H. Gutmanna 11

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1907. god.

Autor: Henrik Herz

Oznaka kulturnog dobra: Z-3042

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

10. Tradicijska kuća s okućnicom

Tradicijska kuća u **Bocanjevcima** sagrađena je 1879. godine, pola od pečene, a pola od prijesne opeke. Pokrivena je dvoslivnim krovom s ravnim glinenim crijepom. Cijelom dužinom kuće se pruža do pola zazidan trijem kojeg nose okrugli stupovi. Unutrašnjost je namještena izvornim namještajem, sitnim inventarom te zidanim šporetom i otvorenim ognjištem. Podovi su od nabijene zemlje, tavanica od vitlova, a u prednjoj je sobi grednik s daščanom oplatom. Na okućnici se nalaze i ambar, krušna peć i štala.

Lokacija: Bocanjevci, Ulica Matije Gupca 144

Klasifikacija: profana graditeljska baština

Vrijeme nastanka: 1879. god.

Oznaka kulturnog dobra: Z-6418

Vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno

Pravni status: zaštićeno kulturno dobro

Nezaštićena kulturno-povijesna baština:

- Industrijska baština: **gater**

Gater kao spomenik postavljen je u parku u neposrednoj blizini palače Gutmann prigodom proslave 75. godina Belišća d.d. 1959. godine. Spomenik je tehničke kulture i ima memorijalni karakter. Bio je najveći i jedan od prvih gatera/jarmača stare pilane. Gater je pilanski stroj za uzdužno raspiljivanje drvenih trupaca u piljenice, prizme, grede; pili se ravnocrtnim gibanjem okvira (jarma), u koji je upeto do dvadeset lisnih pila.

Nematerijalna kulturno povijesna baština / kultura života i rada:

- **tradicija amaterskog kazališta** (1905.), CK Sigmund Romberg

Ne možemo točno utvrditi kada je započeo kulturni život u Belišću, ali se nagađa da je to bilo 1888.g. kada su u Belišće došli **Adam i Clara Rosenberg** sa svojim, tada jednogodišnjim sinom Sigmundom. Adam je odlično svirao klavir, osnovao male glazbene sastave, a Clara je bila novinarka te se bavila pisanjem kratkih priča i pjesama. Njihov dom ubrzo postaje stjecište ljudi zainteresiranih ne samo za glazbu, već i za književnost, glumu i slikarstvo. Najstariji pisani dokument je rukom pisani plakat iz 1905. godine. Upravo se ta godina vodi kao početak kulturnog života Belišća. Dramski amaterizam, prema usmenoj predaji, također datira od te godine kada je izvedena prva dramska predstava. Bila je to drama „Kćeri Rade“ nepoznatog autora. **Sigmund Romberg** djetinjstvo je proveo u Belišću. 1909. odlazi u Ameriku, gdje se zapošljava kao inženjer, a u slobodno vrijeme bavi se sviranjem i skladateljskim radom. Umiere u New Yorku, 1951.g. ostavivši iza sebe glazbeni opus od 70-ak mjuzikala, revija i opereta. U znak sjećanja na njega, belišćansko kazalište od 1970. inicira održavanje glazbene manifestacije koje se održava, pod nazivom „**Rombergove glazbene večeri**“.

- **ribolov** (Stara Drava)

Na Staroj Dravi – Repnjak već se 20 godina održava **kup u lovu ribe udicom na plovak**. Natjecanje se održava u sklopu obilježavanja Dana grada Belišća, a organizatori su Udruga športskih ribolovaca „Belišće“. Uz navedeni događaj Stara Drava je poznata po ribarstvu gdje se tokom cijele godine svakodnevno okupljaju ribiči. Lijevo jezero zaraslo je u trsku i u njemu dominira kapitalna štuka, a nalaze se i divlji šaran i somovi. Idući prema zapadu dolazi se do dijela koji se zove Vodar. Na Vodaru se love šaranke, babuške, deverika, crvenperka, žutooka (bodorka), jez, šaran, amur i štuka.

Organizirani sportski ribolov u Belišću ima tradiciju od 1945. godine kada je osnovano Sportsko udičarsko društvo „Proleter“ Belišće, današnji UŠR „Belišće“. Šezdesetih godina sportski ribolov se nalazi na vrhuncu razvoja te udruženje broji preko 600 članova. Danas UŠR Belišće ima preko 150 članova. Ribolovci udruge su osvajali brojne medalje na županijskim i državnim natjecanjima, a najveći uspjeh udruge postignut je 2006. godine kada Matija Vidaković postaje juniorski svjetski prvak.

- **folklor** (Gat, Veliškovci, Bocanjevci)

Smotra folklora u Veliškovcima održava se treću godinu za redom u organizaciji Kulturno umjetničkog društva „**Ante Evetović Miroljub**“ Veliškovci, Gat, Tiborjanci, uz potporu Grada Belišća i Turističke zajednice Grada Belišća. Smotra uglavnom okuplja sudionike iz obližnjih mjesta. U organizaciji Kulturno umjetničkog društva „Šokadija“ Bocanjevci te pod pokroviteljstvom Grada Belišća, Turističke zajednice grada Belišća i Osječko-baranjske županije, u etnoselu Bocanjevci, deset godina za redom održava se smotra folklor „**Bocanjevci, alaj ste milina**“. Manifestacija se održava 3 dana, a program je svake

godine bogatiji. U program su uključene aktivnosti od izložbe fotografija, čobanijade, nastupa vokalnih sastava pa sve do završne smotre folklor. Manifestacija privlači i KUD-ove iz drugih dijelova RH. KUD „Šokadija“ Bocanjevci je službeno osnovan 1986. godine iako baštini tradiciju dramske sekcije osnovane 30-ih godina dvadesetog stoljeća, ali i nastupe na smotrama folklor 1969., 1979. i 1983. godine. U KUD-u djeluju dramska, tamburaška i plesna grupa. KUD „Ante Evetović Miroljub“, Veliškovci, Gat, Tiborjanci osnovan je 1990. godine. KUD broji 60-ak članova te ima četiri sekcije: plesna, tamburaška, pjevačka i mlada tamburaška sekcija.

- *lokalne legende, priče, mitovi:*

Sveta Ana

Postoji legenda o tome kako je prije više od 200 godina sveta Ana sama sebi izabrala upravo lokaciju kod Bistrinaca. Priča kaže da je slika svete Ane jednoga dana jednostavno doplutala u neposrednu blizinu sadašnjeg svetišta i ostala plutati na površini, inače izuzetno brze rijeke Drave. Mještane koji su u neposrednoj blizini u šumi pravili drva iznenadio je i zatekao taj prizor, pa su s pomoću čamca sliku izvukli na obalu. Vidjevši da je riječ o “svetoj” slici, prva im je pomisao bila da je odnesu u crkvu, što su i učinili. Međutim, sutradan slike više nije bilo u crkvi, nego je ponovno pronađena na istom mjestu nasred Drave, gdje je bila i prethodnog dana. Drugi dan se cijela priča ponovila, a kada se i treći put dogodilo isto, shvatili su da je to vjerojatno nekakva čudna poruka i želja svetice da joj se upravo na tom mjestu podigne svetište, što je i učinjeno.

Belišćansko čudo

Godine 1937. dogodilo se tzv. „belišćansko čudo“ (prema usmenoj predaji i fotografiji) kada su u prorezanom panju u pilani prepoznati obrisi lika Majke Božje, istoga onoga koji se nalazi na glavnom oltaru u valpovačkoj župnoj crkvi. To je dalo novi podstreh mještanima da se s gradnjom crkve ne odugovlači.

Kulturno-turistička atrakcija/tradicija:

- **Vodenica u Bistrincima** (Odmorište Drava)

Kod Belišća su nekada na Dravi postojale vodenice. Bile su građene na plivajućoj platformi i izgrađene od lakših materijala. Za obalu su bile privezane jakom užadi. Pogon mlina je tjeran pogonskom snagom tekuće vode i to pomoću velikih, za tu svrhu konstruiranih kotača koje je okretala tekuća voda. Prema vodostaju Drave i vodenice su se pomicale više ili manje daleko od obale, dok su ih zimi otplovili na zaštićeno mjesto u zimovnik. Takvih je vodenica na Dravi bilo mnogo duž cijelog njezinog toka. Na Repnjaku je postojala **Millerova vodenica** te sve do 1920-tih još četiri, čiji su vlasnici bili Valpovčani. Nalazili su se uz obalu nešto niže (istočnije) od belišćanskog groblja. Izgradnjom elektro mlina spomenute vodenice prestaju radom i ostaje samo Millerova vodenica koju su zbog blizine koristili žitelji Bistrinaca, Kitišanaca i

poneki iz Belišća. Odmorište Drava bistrinački ribiči su počeli uređivati 2011. godine. Uredili su se sportski tereni za nogomet i odbojku na pijesku, roštilj za turiste, sjenica za 80-ak ljudi, sanitarni čvor, klupe i stolovi, a otvorila se i mogućnost za iznajmljivanje čamaca. Cijeli kompleks je ozelenjen i obogaćen cvijećem. Najveća atrakcija je vodenica sastavljena od drvene građe, uglavnom bagrema, hrasta i jele dimenzije 4 x 3,5 metara. Postavljena je na drveni ponton te je u nju ugrađen mlin. Prema zamislima ribiča, mlinski kotač u bistrinačkoj vodenici imat će dvostruku zadaću: mljevenje žitarica i proizvodnja struje za potrebe Odmorišta Drava. Nalazit će se na mjestu gdje je stajala posljednja bistrinačka vodenica, prije više od 70 godina. Pontonska platforma osigurana je sredstvima projekta Vodenica od strane TZ grada Belišća i UŠR Podravac Bistrinci. Cilj projekta Vodenica je obogaćivanje turističke ponude gdje će posjetitelji koji dolaze na odmorište Drava moći vidjeti kako se nekada mljelo brašno, ali i uživati u gastro ponudi („bistrinačka lepinja“ iz krušne peći) i korištenju sportskih sadržaja.

SAKRALNA BAŠTINA

- Svetište Svete Ane, Bistrinci

Svetište sv. Ane izgrađeno 1797. godine u prigradskom naselju Bistrinci. Ovo mjesto vjernici zovu „Mjestom mira“ jer se nalazi usred šume, u okruženju polja i u neposrednoj blizini Drave. Poput Marijanskog svetišta u Aljmašu, svetište sv. Ane svakako treba uvrstiti u turističku ponudu vjerskog turizma na regionalnoj razini. Sv. Ana je kršćanska svetica, majka Blažene Djevice Marije, a u pučkoj pobožnosti također i simbol majčinstva te joj se utječu osobito žene prije porođaja i nerotkinje, ali i majke i udovice, radnice i kućanice. Preporučuju joj se i mladenci za sretan brak. U nekim europskim krajevima svetu Anu, kao zaštitnicu, štiju zlatari, krojači, rezbari, mlinari, tkalci.

TURISTIČKE STAZE, PUTEVI I CESTE

Biciklističke staze: uz Staru Dravu, Belišće – Gat

Biciklističke staze: 8.200 m izgrađeno

Pješačke staze: 54.684 m izgrađeno (po gradu)

Drava Bike Tour predstavlja međunarodnu biciklističku turističku stazu koja prolazi kroz Belišće, Gat, Črnkovce, Donji Miholjac, ulazi u Mađarsku te se njome proteže sjeverno od Drave sve do ponovnog ulaska u Hrvatsku kod Baranjskog Petrovog Sela s završetkom kod belišćanskog mosta (45km). Staza je od velike važnosti za razvoj turizma (avanturističkog, ekološkog, seoskog, vjerskog, lovnog i ribolovnog) u svim spomenutim gradovima i naseljima. Uz biciklističku stazu obilježene su prirodne ljepote, sakralni objekti te objekti kulturne i povijesne baštine.

Projektom BICBC osigurano je 20 parkirnih kućica za bicikliste koje su postavljene uz smještajne objekte na području Osječko-baranjske županije. Postavljanjem parkirnih kućica za bicikle osigurava se siguran prostor za odlaganje bicikala za vrijeme noćenja, kao i smještaj bicikala na suho mjesto u slučaju lošeg vremena. Svaka parkirna kućica sadrži i alat za popravak bicikala.

Parkirne kućice za bicikle postavljane su na sljedećim lokacijama:

- Seoski turizam Novosel, Gat
- Seoski turizam Apin dvor, Bocanjevci
- Udruga Zvono, Belišće
- Prenočište M&S, Valpovo

RURALNI TURIZAM

Etno selo Bocanjevci: Apin Dvor i Stepina kuća

Početkom 2015. godine Bocanjevci su proglašeni Etno selom. Bocanjevci su staro podravsko naselje blizu kojeg prolazi rijeka Vučica i predstavlja prirodni, kulturni i arhitektonski resurs ovog kraja. Ponudom domaćeg i izvornog turističkog proizvoda sa specifičnom etnološkom, povijesnom, gastronomskom i kulturnom ponudom destinacije planira se ostvariti kvalitetan ruralni turizam. Cilj je projekta očuvati tradicionalnu arhitektonsku baštinu i prirodu te oživjeti tradicijsku proizvodnju i obrt. Na etno selu se održava manifestacija **Gastro fest** koja okuplja brojne gospodarstvenike, obrtnike, ugostitelje, udruge te turističke djelatnike iz raznih dijelova Hrvatske. Posjetitelji mogu obići dvije etno kuće: „Apin dvor“ (obitelj Mihaljević) i „Stepina kuća“ (obitelj Tomac).

SMJEŠTAJNI KAPACITETI: soba za iznajmljivanje "Doris" (2 ležaja), OPG Mihaljević – 4 ležaja (biti će registrirano 2017.), OPG Vinogradac – 4 ležaja (biti će registrirano 2017.)

Velik broj **obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava**: ca 100, primjer Seoski turizam Novosel, Gat <http://www.turizam-novosel.com/>

SPORTSKA INFRASTRUKTURA

- titula Europski grad sporta 2017.
- Infrastruktura:
 - o 9 nogometnih igrališta (2 Belišće, Bistrinci, Bocanjevci, Gat, Kitišanci, Tiborjnaci, Veliškovci, Vinogradci),
 - o 5 rukometnih igrališta (2 Belišće, Bocanjevci, Gat, Vinogradci)
 - o 4- stazna kuglana
 - o 4 zemljana teniska terena

- 1 odbojkaško igralište
- 2 košarkaška igrališta
- 1 olimpijski bazen
- 1 manji bazen za djecu
- 4 staze za boćanje (od toga 2 natkrivene)
- 1 vanjsko vježbalište
- staza za riječni ribolov Stara Drava
- 2 velike sportske dvorane: Belišće - 800 sjedećih mjesta (košarka, odbojka, rukomet, penjanje na umjetnoj stijeni); Veliškovci
- 2 manje sportske dvorane - isključivo za treniranje bez održavanja manifestacija (sambo, judo, stolni tenis, gimnastika) u sklopu velikih dvorana
- 1 streljana
- 1 zatvorena veslaonica u Kajak klubu
- 1 teretana u Kajak klubu

Aktivno stanovništvo u sportu

Na području grada 819 je registriranih sportaša u 31 sportskom klubu i s više od 2000 članova i volontera uključenih u rad sportskih klubova, što predstavlja 18,5% ukupne populacije, a procjena je, kada pribrojimo rekreativce, da se više od trećine ukupne populacije bavi nekom vrstom sporta. Svi sportski klubovi članovi su Zajednice športskih udruga grada Belišća koje financijski podržava grad. Osim nogometa u Belišću je ukupno zastupljeno 20-tak sportova raznih sportskih grana. To su košarka, kuglanje, odbojka, streljaštvo, rukomet, sambo, boćanje, mali nogomet (futsal), sportski ribolov, triatlon (biciklizam, trčanje, veslanje), judo, tenis, stolni tenis, gimnastika, planinarstvo, šah, pikado, školski sport te najtrofejniji kajak i kanu.

SMJEŠTAJ I UGOSTITELISTVO

Smještajni kapaciteti / ukupan broj ležaja: 20 (početkom 2017. otvara se još 15 ležaja-TZB)

- Anica (<http://www.tzbelisce.net/smjestaj/iznajmljivanje-soba-anica/>)
- Gašo (<http://www.tzbelisce.net/smjestaj/iznajmljivanje-soba-gaso/>)
- Villa Iva (<https://goo.gl/touEBj>)
- OPG Novosel (<http://www.turizam-novosel.com/>)

Ugostiteljska ponuda:

- restoran pizzeria „Fontana“ Belišće
- restoran „Kod Svršana“ Belišće
- caffe bar „Kazališna kavana“
- pub „Romberg“ (smješten u kulturno-povijesnom objektu)
- 8 drugih caffe barova

Analiza stanja pokazuje da ugostiteljska ponuda nije temeljena na posebnostima prostora u enogastronomskom smislu te da postoji prostor za razvoj posebne ponude vezane uz tradiciju grada Belišća i ruralnog prostora koji ga okružuje.

ZNAČAJNE LIČNOSTI

Obitelj Gutmann

Rodonačelnik poduzetničke obitelji – **Henrik Salamon pl. Gutmann** (1806. – 1890.); godine 1836. osniva trgovinu koju do 1860-ih razvija u veletrgovačko-prerađivačku tvrtku S.H. Gutmann (SHG) u Velikoj Kanjiži, Mađarska. **Idejni tvorc, utemeljitelji i graditelji belišćanske industrije, željeznice i naselja - braća Gutmann** (sinovi i nasljednici Henrika Salamona Gutmanna): Edmund (1841.-1918.) – idejni začetnik, nositelj gradnje i razvoja, prvi i dugogodišnji senior-šef belišćanskih tvrtki S. H. Gutmann (SHG) i Slavonske podravske željeznice (SPŽ); Vilim (1847.-1921.) – kraljevski savjetnik, najugledniji i najutjecajniji član Gutmannovih: upravlja cjelokupnom tvrtkom sa sjedištem u Velikoj Kanjiži (Mađarska) i jedan je od vodećih bankara Mađarske; Alfred (1857.-1919.) – strojarski inženjer, ulaganjima u izgradnje i modernizacije tvornica SHG u Belišću i pruga SPŽ postao najimućniji među braćom; godine 1887. otkupio udjel brata Isidora (1845.-?); Ladislav (1855.-1933.) – suvlasnik SHG Belišće od 1900., od utemeljitelja posljednji senior-šef; za gospodarske uspjehe dobivaju titule **baruna s pridjevkom od Gelse i Belišća** 1904. godine.

Obitelj Rosenberg

Na službovanje u Belišće 1888. godine dolazi obitelj Rosenberg koja je organizirala i oblikovala glazbeno-kulturni život ondašnjeg Belišća. Njihov je sin **Sigmund Rosenberg** (1887.-1951.) djetinjstvo i mladost proveo u Belišću, a svjetsku slavu postigao je u Americi pod umjetničkim imenom **Romberg**. Skladao je više od sedamdeset opereta, revija i mjuzikla kao i filmsku glazbu. Najpopularnija su mu djela ekranizirana, neka i triput. Posebno je poznata melodija *Sweetheart* iz filma *Maytime (Bijeli jorgovan)* i opereta *Princ student*. Skladbu *Belišćanski marš* posvetio je svom Belišću.

Josip Hamm (1905.-1986.)

U Gatu je rođen Josip Hamm, akademik i profesor, glasoviti hrvatski **filolog i slavist**. Cijeli je svoj radni i stvaralački život posvetio proučavanju jezika i govora. Napisao je velik broj znanstvenih knjiga i lingvističkih rasprava. U hrvatskoj i europskoj filologiji i slavistici, sve do kraja sedamdesetih godina prošlog stoljeća, Josip Hamm bio je stožerni autoritet. Kao iznimno plodonosan i inventivan znanstvenik svjetskoga glasa i ugleda, biran je za člana akademika JAZU, MANU i Austrijske akademije znanosti. Dodijeljena mu je titula počasnog doktora na nekoliko stranih sveučilišta.

Matija Ljubek (1953.- 2000.)

Matija Ljubek rođen je u Belišću, jedan je od najuspješnijih hrvatskih i svjetskih sportaša, već za života sportska legenda, **olimpijac** i jedan od **najboljih svjetskih kanuista** svih vremena. U njegovoj bogatoj riznici nalazi se 14 olimpijskih i svjetskih medalja i 300 odličja s raznih natjecanja. U znak zahvalnosti, Beliščani su ga imenovali počasnim građaninom. Nakon završetka aktivne karijere, svoje stručno i bogato sportsko iskustvo stavlja na raspolaganje Hrvatskom olimpijskom odboru, čiji je bio dopredsjednik, a potom i izvršni direktor do tragičnog kraja života.

Josip Antolović (1926.-2008.)

Isusovac pater Josip Antolović, rođen u Bistrincima, među najpoznatijim je **biografima** u svijetu. Američki biografski institut proglasio je ovoga Bistrinčanina za čovjeka godine u svijetu 1996. godine za cjelokupni njegov rad i posebno za više svezaka knjiga životopisa svetaca - dvanaest svezaka koji su kasnije objedinjeni u njegovoj najznačajnijoj knjizi *Duhovni velikani: sveci Katoličke crkve* (1998.). Radio je kao odgojitelj, profesor, duhovnik i rektor u sjemeništima u Dubrovniku, Zagrebu i Splitu, a bio je i urednik Hrvatskog programa na Radio Vatikanu.

MANIFESTACIJE

Rombergove glazbene večeri (40. godina tradicije)

Najveća glazbena manifestacija u organizaciji Centra za kulturu Sigmund Romberg i Amaterskog kazališta Belišće, posvećena jednom od najvećih skladatelja popularne glazbe prve polovine 20. stoljeća – Sigmundu Rombergu. Glazbeni program završne večeri prigodno je nazvan “Bijeli jorgovan” prema najpoznatijem filmu s Rombergovom glazbom.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 700

Pokladno jahanje

Pokladno jahanje je stari narodni običaj koji vuče korjene iz vremena kada su graničari na Savi čuvali granicu od Turaka. Tadašnji su graničari svečano odjeveni išli u obilazak svojih pajdaša na graničnim postajama noseći im pokladno jelo. Prvo pokladno jahanje na području grada Belišća i prigradskog naselja Bistrinci održano je 2014.godine.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 200

Valentinovo

Grad Belišće i Turistička zajednica grada Belišća povodom Valentinova organiziraju proslavu posvećenu zajedničkom bračnom životu s ciljem prigodnog darivanja.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 60

Gnijezdo s 1000 pisanica

Povodom uskršnjih blagdana na području grada Belišća održava se tradicionalni uskršnji sajam te manifestacija „Gnijezdo s 1000 pisanica“ u Parku hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata gdje bude postavljeno veliko uskršno gnijezdo za najmlađe. Uskršnu manifestaciju zaključuje podjela pisanica i nagrada djeci.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 1000

Proslava dana Grada – „01.maj“

30. travnja, u sklopu proslave Dana grada Belišća, održava se tradicionalna svečana sjednica Gradskog vijeća nakon koje se proslava za sve građane i goste nastavlja na desnoj obali rijeke Drave, “kod pijeska”. Na zajedničkom ručku poslužuje se grah skuhan u 600 litarskom kotliću i vol s ražnja. **1. svibnja** u Belišću se obilježava **Dan grada** i blagdan svetog Josipa Radnika, zaštitnika belišćanske Župe, kao i Međunarodni praznik rada. Dan započinje tradicionalnom budnicom po ulicama Belišća.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 2000

Majski turnir gradova (45. godina tradicije)

U sklopu Dana grada Belišća, početkom svibnja održava se međunarodna regata „Majski turnir gradova“ koja svake godine okupi stotinjak kajakaša i kanuista. Regata s gotovo pola stoljeća tradicije po prvi puta se 2016.godine vozila na Staroj Dravi umjesto na Dravi.

Važnost: regionalna

Broj posjetitelja: 250

Memorijal Dragutina Merca Nunoša i Ivana Nikolnikova Vanje (39. godina tradicije)

Centar za kulturu u suradnji s Amaterskim kazalištem Belišće organizira manifestaciju Memorijal Dragutina Merca – Nunoša i Ivana Nikolnikova – Vanje. Nunoš i Vanja velikani su belišćanskog dramskog amaterizma, a ovaj memorijal čuva uspomenu i sjećanje na njihov velik doprinos u razvoju kulture u Belišću.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 700

Belišćanski dječji festival Vedrofon

Na bogatom stvaralaštvu Antuna Tonike Bučanca Grad Belišće i Turistička zajednica grada Belišća utemelji su dječji glazbeni festival Vedrofon. Na festivalu sudjeluju zborovi iz raznih područja Hrvatske.

Važnost: regionalna

Broj posjetitelja: 1000

Belišćanska zlatna jesen

Mjesec rujan je u Belišću obilježen s pregršt kulturno turističkih događanja koje su sve objedinjene u jednu veliku manifestaciju „Belišćanska zlatna jesen“. Kulturna, turistička i gospodarska manifestacija pokrenuta je 2013.g. za potrebe promidžbe grada Belišća kao i za poticanje kulturnih sadržaja. Manifestacija okuplja brojne sudionike iz kulturnog i gospodarskog života, te se sastoji od brojnih izložbi slikara, dječjih radova, večeri poezije, tradicionalne pekmezijade, gastro ponude, gospodarskog sajma, tamburaške glazbe i smotre folklora s brojnim kulturno-umjetničkim društvima iz zemlje i inozemstva.

Važnost: lokalna (uz međunarodno sudjelovanje)

Broj posjetitelja: 7000

Advent u Belišću

„Advent u Belišću“ je manifestacija koja se održava u prosincu, a prati je bogati kulturno-zabavni program i adventski sajam na kojem razni izlagači predstavljaju svoje proizvode. Najveća atrakcija je klizalište postavljeno na Trgu A.Starčevića. Završetak manifestacije je doček Nove godine, čija je posebnost velika logorska vatra na Trgu A.Starčevića.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 5000

Festival bundeva

Udruga Zvono zajedno s Turističkom zajednicom grada Belišća organizira već desetu godinu Festival bundeva. Festival se održava u gradu Belišću u svrhu promoviranja **socijalnog poduzetništva**, kućne radinosti, održivog razvoja i socijalne kohezije. Festival se već tradicionalno organizira drugi vikend u listopada i traje dva dana. Prvi dan Festivala posjetitelji imaju priliku sudjelovati u rezbarenju bundeva u kasnijim popodnevrim satima, a nakon toga slijedi prigodan glazbeni program. U drugom dijelu Festivala izlagači izlažu i prodaju svoje proizvode uz brojne popratne sadržaje za djecu i mlade.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 700

Badnjak

Turistička zajednica grada Belišća u povodu nadolazećeg Božića organizira već tradicionalno 24. prosinca zajednički ručak – Fiš paprikaš iz 600-litarskog kotlića. Cjelokupni program započinje u prijepodnevrim satima na tržnom centru u Belišću kada svi posjetitelji imaju priliku kušati besplatni fiš paprikaš.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 700

Igre na vodi

Grad Belišće, Turistička zajednica grada Belišća i Kombel d.o.o. svake godine organiziraju manifestaciju „Igre na vodi“. Na igrama sudjeluje 9 ekipa, iz svakog prigradskog naselja po jedna i jedna iz Grada Belišća. Ekipe se natječu u raznim i zanimljivim disciplinama. Uz bogati zabavni program posjetitelji uživaju u bogatoj enogastro ponudi.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 2000

Državno natjecanje u kuhanju čobanca

Grad Belišće i Turistička zajednica grada Belišća organiziraju Državno natjecanje u kuhanju čobanca pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva turizma. Natjecanje se organizira na Trgu Ante Starčevića u centru grada. Zbog svog specifičnog gastronomskog karaktera i velikog broja natjecatelja natjecanje je od iznimnog značenja za promociju kontinentalnog turizma.

Važnost: regionalna, državni karakter

Broj posjetitelja: 1000

Čiklijada

TZ grada Belišća uz pomoć Udruge športskih ribolovaca Belišće organizira natjecanje u veslanju ribičkim čamcima - čiklovima. Svake godine sudjeluje desetak natjecatelja i na taj način promoviraju važnost sporta za zajednicu. Natjecanje se održava na Staroj Dravi.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 200

Biciklom do spomenika

Povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Turistička zajednica grada Belišća organizira 5. kolovoza, tradicionalnu biciklijadu do spomen – obilježja pripadnicima 107. brigade HV-a na lijevoj obali rijeke Drave. Nakon polaganja vijenaca i paljenja svijeća za sve sudionike organizirano je i zajedničko druženje u Ribarskom domu na lijevoj obali rijeke Drave uz osvježanje.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 150

Gastrofest u Bocanjevcima

„Gastrofest“ se održava drugu godinu za redom u Etno selu Bocanjevci u sklopu manifestacije „Beliščanska zlatna jesen“. Organizatori su Grad Belišće i Turistička zajednica Grada Belišća. „Gastro fest“ privlači brojne natjecatelje i izlagače koji se predstavljaju svojim kulinarskim umijećem te raznim domaćim proizvodima i rukotvorinama. Osim gastronomije, manifestacija je popraćena glazbenim programom.

Važnost: regionalna

Broj posjetitelja: 2000

Fišijada

Tradicionalna „Fišijada“ je natjecanje u kuhanju fiš-paprikaša u sklopu manifestacije „Mali grad-veliki ljetni doživljaj“. Organizatori manifestacije su Grad Belišće i Turistička zajednica grada Belišća, a pokrovitelj je Turistička zajednica Osječko-baranjske županije. Za sve posjetitelje organizatori osiguravaju besplatnu podjelu porcija fiš-paprikaša pripremljenog u 600-litarskom kotliću, a bogatu gastronomsku ponudu upotpunjuju izlagači gospodarskog sajma.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 1000

Miss bazena

Izbor za „Miss bazena Belišća“ organizira se drugu godinu za redom, zajedno s tradicionalnim „Igrama na vodi“ u sklopu manifestacije „Mali grad, veliki ljetni doživljaj“ na belišćanskom bazenu. Organizatori manifestacija su Grad Belišće, Turistička zajednica grada Belišća i Kombel d.o.o., a suorganizatori Zajednica športskih udruga grada Belišća i Klub pustolovnih sportova „BaraberExtreme Team“. Manifestacija je popraćena glazbenim sadržajem.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 2000

Mali grad za veliki ljetni doživljaj

Manifestacija se odnosi na bogati program koji se događa u gradu tijekom ljeta. Osim već spomenutih manifestacija kao što su „Igre na vodi“, „Čiklijada“, „Državno natjecanje u kuhanju čobanca“, „Biciklom do spomenika“, „Fišijada“, „Miss bazena Belišće“, od manjih manifestacija može se izdvojiti „Vaterpolo u žitu“, jedan od rijetkih amaterskih vaterpolo turnira koji se održava već četiri godine.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 5000

Pekmezijada

„Pekmezijada“ se već tradicionalno održava šestu godinu za redom u belišćanskoj Pekmez ulici. Organizatori su Grad Belišće i Turistička zajednica Grada Belišća. „Pekmezijada“ prikazuje tradicionalni način proizvodnje pekmeza koji sudionici i posjetitelji mogu kušati i ponijeti kući. U popularnoj 'Pekmezici' postavljaju se i brojni štandovi s prehrambenim proizvodima, suvenirima i mnogim zanimljivim domaćim proizvodima. Brandiranje manifestacije na osnovi tradicije kuhanja **pekmeza od baze** povećalo bi razinu atraktivnosti uz potencijal razvoja autentičnog gastro suvenira grada Belišća.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 150

Maestro, hvala za sve (17. godina tradicije)

“Maestro, hvala za sve – neka glazba dalje teče” je glazbeni program posvećen Antunu Luliću, prvom glazbenom voditelju Amaterskog kazališta. Na desetu godišnjicu njegove smrti, 2000. godine, Amatersko kazalište počinje s održavanjem programa njemu u spomen što se zadržalo sve do danas, punih 17 godina. Program je u organizaciji Amaterskog kazališta i Centra za kulturu Sigmund Romberg.

Važnost: lokalna

Broj posjetitelja: 200

Sportske manifestacije

Svake godine Grad Belišće tradicionalno organizira niz sportskih manifestacija, a posebnu pažnju zauzimaju ona državnog i međunarodnog karaktera:

- Svjetski streljački kup za osobe s invaliditetom 2016. godine
- Nacionalni razvojni kamp HNS-a
- Pripremne utakmice nogometnih reprezentacija
- Europsko sveučilišno prvenstvo u nogometu 2015.
- Međunarodni turniri u sportskom i combat sambo „Belišće sambo open“

2.3 RAZVOJNI DIONICI I NOSITELJI RAZVOJA TURISTIČKE PONUDE

1. Grad Belišće

Gradska uprava sastoji se od Ureda gradonačelnika, Tajništva, Upravnog odjela za financije i proračun, Upravnog odjela za komunalno stambene djelatnosti i uređenje naselja, Upravnog odjela za društvene djelatnosti i Upravnog odjela za prostorno planiranje i gospodarstvo. Za turizam je najvažniji Upravni odjel za društvene djelatnosti koji je zadužen za izradu i izvršenje programa javnih potreba iz područja kulture, sporta, mladih i turizma, organiziranje muzejske djelatnosti te kulturnih, zabavnih, turističkih i drugih manifestacija grada. Organizacija manifestacija ostvaruje se u suradnji s Turističkom zajednicom. Grad je raspolagao u 2016. godini s proračunom od 71 milijun kuna. U 2015. godini Belišće je izdvojilo 18,8% proračuna za kulturu, što ga je svrstalo na drugo mjesto u Hrvatskoj po postotku proračuna izdvojenog na kulturu. Za sport se izdvaja godišnje oko 11% proračuna što je i bio jedan od razloga dobivanja titule Europski grad sporta 2017. godine. Tijekom 2016. godine za razvoj turizma izdvojeno je 1.163.091,44 kn (1,63%).

Kontakt:

Adresa: Vijenac dr. Franje Tuđmana 1, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 400-600

E-mail: grad@belisce.hr

Web: www.belisce.hr

Dinko Burić, gradonačelnik

2. Lokalna razvojna agencija Grada Belišća d.o.o.

Lokalna razvojna agencija Grada Belišća osnovana je s ciljem osiguranja protoka informacija i transfera znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice, razvijanja sinergije i umrežavanja između svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja, iskorištavanja i razvijanja postojećih potencijala, dugoročnog ostvarivanja održivog razvoja, jačanja financijskih i ljudskih kapaciteta, pripreme za korištenje strukturnih fondova, te briga o infrastrukturnom, ekološko-socijalnom, kulturnom, gospodarskom i svakom drugom razvoju na području grada Belišća. Glavni zadatak Lokalne razvojne agencije Grada Belišća je razrada, pisanje i provođenje projekata za Grad Belišće i ostale gradske ustanove i tvrtke koje su prihvatljive za kandidiranje prema državnom proračunu te prema fondovima Europske unije.

Kontakt:

Adresa: Željeznička 10/a, 31551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 303-908

E-mail: info@lra-belisce.hr

Web: www.lra-belisce.hr

Mario Marolin, direktor

3. Centar za kulturu „Sigmund Romberg“

CK Sigmund Romberg je javna ustanova osnovana s ciljem trajnog obavljanja kulturne djelatnosti u Gradu Belišću. Djelatnost Centra obuhvaća sljedeće djelatnosti: organiziranje i promicanje svih oblika kulturno-umjetničkog stvaralaštva, zaštita i očuvanje kulturne tradicije i baštine, poticanje i razvijanje kulturno-umjetničkog amaterizma, poticanje kazališnog amaterizma, galerijsko-izložbena djelatnost, muzejska djelatnost, obrazovanje kroz osnovnu glazbenu školu po posebnim programima i ovlaštenju nadležnog državnog tijela, izdavačka djelatnost, javno prikazivanje filmova, koordinacija ustanova i udruga te kulturnih manifestacija na području Grada Belišća, djelatnost objekata za kulturne priredbe, organizacija škole stranih jezika, te suradnja s drugim ustanovama iz područja kulture, obrazovanja i srodnim organizacijama radi unapređenja svoje djelatnosti i rada.

Kontakt:

Adresa: Kralja Tomislava 194, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 533-274

E-mail: centar.romberg@gmail.com

Web: www.cks-romberg.hr

Silvija Kifer, ravnateljica

4. Turistička zajednica Grada Belišća

TZ Grada Belišća je pravna osoba čije su članice pravne i fizičke osobe u djelatnostima ugostiteljstva i turizma i ostalim povezanim djelatnostima na području grada Belišća. Organizator je svih važnijih događanja u Belišću. Aktivnosti TZ-a operacionalizirane su kroz godišnji program rada, koji se temelji na relevantnim planovima, analizi prethodne sezone te evaluaciji trendova na tržištu. Format godišnjih programa je jedinstven za cijeli sustav turističkih zajednica, što omogućuje praćenje marketinških aktivnosti s nacionalne razine. Godišnji program rada sastoji se od razrade aktivnosti funkcionalnog i administrativnog marketinga. Funkcionalni marketing odnosi se na aktivnosti unapređenja proizvoda, destinacije kroz organizaciju kulturno-turističkih sadržaja, te marketinške aktivnosti, komunikacijske taktike, oglašavanje, interni marketing, nadzor i edukaciju, dok administrativni marketing podrazumijeva troškove ureda i osoblja. TZ zapošljava dva djelatnika i raspolaže s godišnjim budžetom od oko 1.300.000 HRK. Najveći dio prihoda ostvaruje se iz gradskog proračuna (83%), zatim iz donacija, sponzorstava i potpora za projekte i programe (10%), dok jako mala sredstva donosi turistička članarina (6%) i boravišna pristojba (1%). Najveći dio sredstava troši se na dizajn vrijednosti (54%) od kojih se velika većina potroši za troškove manifestacija. Zatim slijede administrativni rashodi (20%) koji se odnose na rashode radnika i ureda, posebni programi odnosno klizalište (14%) te troškovi vezani uz komunikaciju (7%) i distribuciju i prodaju vrijednosti (4%). TZ Grada Belišća, osim provedbe promocijskih aktivnosti, aktivna je u brojnim aktivnostima koje se tiču internog marketinga. Osim toga, surađuje s gradskom upravom i gradskim institucijama u kulturi i sportu u organizaciji manifestacija i događanja koja su ovome trenutku važna za kreiranje atmosfere u gradu i stvaranja okruženja koje bi bilo poticajno za daljnji razvoj turizma u gradu.

Kontakt:

Adresa: Vijenac S.H. Gutmanna 15B, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 533-330

E-mail: tzbelisce@tzbelisce.net

Web: www.tzbelisce.net

Janja Čeliković, Voditeljica ureda Turističke zajednice grada Belišća

5. LAG Karašica

Lokalna akcijska grupa "Karašica" osnovana je 28. prosinca 2009. godine kao rezultat projekta «Inicijativa za ruralni razvoj» Hrvatskog instituta za lokalnu samoupravu (HILS) iz Osijeka. LAG Karašica obuhvaća područje 15 jedinica lokalne samouprave u Osječko-baranjskoj županiji i to: gradove; Belišće, Donji Miholjac, Našice i Valpovo te općine: Bizovac, Donja Motičina, Đurđenovac, Feričanci, Magadenovac, Koška, Marijanci, Petrijevci, Podgorač, Podravska Moslavina i Viljevo. LAG Karašica je zadužen za okupljanje dionika u lokalno-javno-privatno partnerstvo na prostoru navedenih općina i gradova.

Kontakt:

Adresa: Matije Gupca 32, 31 550 Valpovo

Telefon: +385 (0)31 656-200

E-mail: info@lag-karasica.com

Web: www.lag-karasica.com

Krešimir Žagar, predsjednik

6. Osječko-baranjska županija

Osječko-baranjska županija sa sjedištem u gradu Osijeku osnovana je 1993. godine zakonom kojim je uspostavljeno novo teritorijalno ustrojstvo u Republici Hrvatskoj. Po svom pravnom statusu ona je jedinica područne (regionalne) samouprave. Poslove samouprave obavljaju Županijska skupština, župan (do 2009. godine i Županijsko poglavarstvo) i upravna tijela Županije. Županija obuhvaća 264 naselja smještena u 42 jedinice lokalne samouprave od kojih je 7 sa statusom grada te 35 sa statusom općine.

Kontakt:

Adresa: Trg Ante Starčevića 2, 31 000 Osijek

Telefon: +385 (0)31 221-500

E-mail: zupan@obz.hr

Web: www.obz.hr

dr.sc. Vladimir Šišljagić, župan

7. Turistička zajednica Osječko-baranjske županije

Turistička zajednica Osječko-baranjske županije je pravna osoba, čije su članice turističke zajednice općina, gradova, područja i mjesta osnovane na području Osječko-baranjske županije. Turistička zajednica može: upravljati javnom turističkom infrastrukturom danom na upravljanje od strane jedinice lokalne samouprave, organizirati manifestacije i priredbe, objavljivati komercijalne oglase na svojim promotivnim materijalima, prodavati suvenire, turističke karte i vodiče (osim vlastitog promotivnog materijala) te obavljati druge poslove i zadaće od javnog interesa u funkciji razvoja turizma i destinacije koje nisu u suprotnosti sa Zakonom.

Kontakt:

Adresa: Kapucinska 40, 31 000 Osijek

Telefon: +385 (0)31 214-852

E-mail: info@tzosbarzup.hr

Web: www.tzosbarzup.hr

Antonio Sobol, direktor

8. Muzej Beliše

Po sadržaju i tematici belišeanski muzej nema analogije s drugim muzejima u regiji, a upisan je u registar muzeja kao pokretni spomenik. Muzejska zbirka u Belišu otvorena je 1975. godine u povodu 90. obljetnice Beliša u jednoj od najstarijih stambenih zgrada Beliša. Muzeju pripada i kompozicija Spomen vlaka, bivše uskotračne željeznice koja se u vrijeme otvaranja Muzeja nalazila na nekadašnjoj željezničkoj stanici Beliša. Karakter Muzeja je specifičan: industrijsko-tehnički, usko vezan uz razvoj tvrtke i naselja te ima spomenička svojstva republičkog značaja i upisan je u registar muzeja kao pokretni spomenik od 1983. godine. S 802 izložena eksponata prikazuje: razvoj industrije po pojedinim granama djelatnosti, razvoj naselja i društveni život te kao izdvojenju zbirku na vanjskom prostoru Spomen vlak. Muzej se danas službeno nalazi pod Upravnim odjelom za društvene djelatnosti Grada Beliša. Zgrada Muzeja je obnovljena u sklopu projekta ILPAN kojim je također dio muzejskog postava preseljen u jednu od dvije obnovljene zgrade u „Pekmez ulici“. U zgradi starog muzeja prikazana je industrijska baština, dok su ostali muzejski sadržaji postavljeni u „Pekmez ulici“.

Kontakt:

Adresa: Vij.S. H.Gutmanna 24, 31 551 Beliše

Telefon: +385 (0)31 662-061

E-mail: muzej@belisce.net

Web: <http://www.belisce.hr/muzej-belisce/>

Tomislav Kuna, voditelj

9. Poduzetnički inkubator „Polet“ d.o.o.

Poduzetnički inkubator „Polet“ d.o.o. osnovan je 2014. godine s ciljem unapređenja poduzetničke infrastrukture, jačanja konkurentnosti i povećanja zaposlenosti. Osnovan je kao pomoć i podrška poduzetnicima u njihovom razvoju, omogućavanjem dostupnosti poslovnih usluga i resursa, uključujući radne prostore, po povoljnijim uvjetima za poduzetnike početnike od prve do treće godine poslovanja.

Kontakt:

Adresa: Željeznička 10/a, 31551 Beliše

Telefon: +385 (0)31 303-916

E-mail: polet.belisce@gmail.com

Web: www.polet.com.hr

Oto Živčić, direktor

10. Župa Beliše

Župa Beliše je relativno mlada župa osnovana 1966. godine, a vode je franjevci trećoredci glagoljaši. Vlasnik je i upravitelj svetišta Sv. Ane u Bistrincima.

Kontakt:

Adresa: Kardinala Stepinca 4, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 664-823

E-mail: samostan-sv.josipa-radnika@os.t-com.hr

Web: <http://www.zupa-belisce.com/>

Fra Branko Janjić, župnik

11. Baraber¹ extreme team

Baraber extreme team je udruga osnovana 2008. godine koja okuplja poklonike pustolovnih sportova i zaljubljenike u prirodu. Sportske aktivnosti kojima se klub bavi su: biciklizam, brdski biciklizam, treking, triatlon, duatlon, akvatlon, planinarenje, rolanje, rafting te pustolovne utrke. Iako je Baraber extreme team osim sportske udruge bio i udruga za turizam i ekologiju, novim Zakonom o udrugama morali su se opredijeliti za sportsku udrugu. Budući da je klub kupio turističke kanue, članovi kluba planirali su svoju energiju usmjeriti i na afirmaciju turizma vezanog uz rijeku Dravu te pustolovnog turizma. Međutim, novi zakon o udrugama ih je ograničio u tim aktivnostima. Aktivnosti kluba sastoje se od natjecateljskih aktivnosti, revijalnih aktivnosti i događaja te rekreacijskih aktivnosti za široko članstvo. Članovi udruge sudjeluju u organizaciji brojnih gradskih događanja.

Kontakt:

Adresa: Bistrinačka 1, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)98 635-193

E-mail: baraber.extreme.team@gmail.com

Web: <http://baraber-extreme-team.com/>

Angel Milišić Zečević, predsjednik

12. Udruga Zvono

Udruga djece i mladih s poteškoćama u razvoju „Zvono“ Belišće osnovana je 2003. godine od strane roditelja djece i mladih s poteškoćama u razvoju na području gradova Belišća i Valpova te prigradskih naselja. Ciljevi osnivanja bili su unapređenje života djece i mladih s poteškoćama u razvoju, pomoć njihovim roditeljima u uključivanju u sustav socijalne skrbi i odgojno obrazovni proces, poboljšanje kvalitete življenja i zadovoljavanje radnih, kulturnih i obrazovnih potreba, razvoj socijalnih i drugih vještina, poticanje osamostaljivanja i zapošljavanja uz podršku, prevencija institucionalizacije te promicanje inkluzije. Udruga

¹ Riječ **baraber** dolazi iz njemačkog govornoga područja i označavala je nekvalificiranog, pomoćnog građevinskog radnika. S obzirom kako je krajem 19. stoljeća na području današnjeg Belišća jezik elite bio njemački, riječ baraber je označavala novopristigle radnike koji su živjeli od najamnog rada. Nekoć pogrdni naziv danas je prihvaćen kao sinonim za Beliščane. <http://www.glas-slavonije.hr/321549/4/Naziv-Baraber-Kako-je-nekadasnja-poruga-postala-beliscanski-brend>

djeluje kao Dnevni centar u sklopu kojega korisnici koriste usluge poludnevnog boravka, radionice samozastupanja, škole samostalnog stanovanja te dramske, glazbene i informatičke radionice. Posjeduju relativno veliko projektno iskustvo. Organizatori su Festivala bundeva.

Kontakt:

Adresa: Andrije Hebranga 12, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 662-535

E-mail: zvono@os.t-com.hr

Web: <http://udrugazvono.hr/>

Mira Anić, predsjednica

13. Udruga sportskih ribolovaca Podravac

Udruga sportskih ribolovaca Podravac djeluje od 1967. godine i okuplja 150 članova svih dobnih skupina, od djece do umirovljenika. Uz unapređenje sportskog ribolova, poribljavanja, očuvanja ribolovnih voda i obale, obrazovanja i edukacije članstva, udruga se može pohvaliti i uspješnim sudjelovanjem na brojnim natjecanjima. Inicijatori su uređenja Odmorišta Drava u Bistrincima te izgradnje vodenice na rijeci Dravi.

Kontakt:

Adresa: Braće Radića 1, 31 551 Bistrinci

Telefon: +385 (0)31 662-860

Milan Borić, predsjednik

14. Zajednica sportskih udruga grada Belišća

Zajednica športskih udruga okuplja 28 aktivnih sportskih udruga i vodeća je sportska organizacija u gradu Belišću. Cilj Zajednice športskih udruga je razvijanje i promocija sporta na području grada Belišća, poticanje vrhunskog sportskog stvaralaštva i stvaranje uvjeta za postizanje istih, razvitak sportskih aktivnosti djece i mladeži te sportsko rekreativnih aktivnosti građana.

Kontakt:

Adresa: Željeznička 20, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 497-131

E-mail: zsu@zsugbelisce.hr

Web: <http://www.zsugbelisce.hr/>

Milan Zamaklar, predsjednik

15. Zajednica tehničke kulture Valpovo – Belišće

Zajednica tehničke kulture Valpovo-Belišće okuplja sve udruge tehničke profilacije s područja gradova Belišća i Valpova. Dobitnik brojnih priznanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Kontakt:

Adresa: Braće Radić 34, 31 550Valpovo

Telefon: +385 (0)31 651-380

E-mail: ztk.valpovo.belisce@gmail.com

Web: <http://www.tehnika-valpovo.hr/>

Goran Kurtović, predsjednik

16. Zadruga Mivaart

Zadruga Mivaart je socijalna zadruga osnovana 2008. godine od strane udruge Zvono. Zadruga je osnovana zbog zapošljavanja osoba s invaliditetom, plasiranja proizvoda na tržište te zbog promoviranja socijalnog poduzetništva. Cilj zadruge je osigurati osobama iz ranjivih skupina društva ravnopravnu poziciju na tržištu rada, ali i zaposliti zdrave osobe koje će nuditi svoje usluge invalidnim osobama.

Kontakt:

Adresa: Andrije Hebranga 12, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 662-535

E-mail: manic1009@gmail.com

Mira Anić, upraviteljica zadruge

17. Udruga ZUM

Udruga za kulturu i umjetnost osnovana 2010. godine. Organizirala je brojne kulturne događanja u gradu Belišću.

Kontakt:

Adresa: S. H. Gutmanna 1, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 663-922

Dubravko Maričić, tajnik

18. Likovna udruga Bel-art

Likovna udruga Bel-art osnovana je 2014. godine. Zaslužni su za ukrašavanje zidova grada Belišća 2016. godine.

Kontakt:

Adresa: S. H. Gutmanna 12, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 662-369

Jadranka Berak, dopredsjednica

19. Društvo Naša djeca

DND grada Belišća jedno je od najstarijih društava županije, osnovano daleke 1951. godine te je aktivno djelovala do 1991. godine. U 1996. godini održana je obnoviteljska skupština.

Ciljevi udruge su poticanje i organiziranje akcija i aktivnosti s djecom i za djecu, pružanje podrške roditeljima u razvoju i odgoju djece, vođenje psihosocijalne i humanitarne akcije.

Kontakt:

Adresa: Viji. dr. Franje Tuđmana 2, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 662-369

Web: <http://www.dnd.belisce.eu/>

Ivana Belcar, predsjednica

20. CPD Mir Belišće

CPD Mir Belišće je crkveno pjevačko društvo osnovano 1988. godine. S obzirom na broj osvojenih zlatnih i srebrnih plaketa diljem Hrvatske i Europe (gotovo dvadeset) jedan je od najboljih amaterskih zborova u Hrvatskoj.

Kontakt:

Adresa: Kardinala Stepinca 4, 31 551 Belišće

E-mail: cpd.mir@gmail.com

Želimir Sušić, dirigent

21. DS Smith Belišće Croatia d.o.o.

Belišće d.d. kao sastavni dio DS Smith grupe utemeljeno je 1884. godine kada je bogati industrijalac S.H. Gutmann u istoimenom mjestu sagradio tada najveću europsku pilanu za prerez hrasta. Uz nju se potom razvila proizvodnja tanina, bačava, parketa, briketiranog ugljena, destilacije drva, a doslovno na livadi nastajao je novi grad, grad Belišće. Od 1960. godine temeljna djelatnost Belišća d.d. postaje proizvodnja poluceluloze, ambalažnog papira i ambalaže, pa je Belišće d.d. danas vodeća kompanija papirne i ambalažne industrije jugoistočne Europe. Sustavnim akvizicijama u Hrvatskoj, Sloveniji, Srbiji i Makedoniji Belišće d.d. od 1992. godine postupno prerasta u regionalnu kompaniju.

Kontakt:

Adresa: Vijenac S. H. Gutmanna 30, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 516-202

E-mail: toni.bilic@dssmith.com

Web: <http://www.dssmith.com/paper/about/paper-mills/belie-hr>

Toni Bilić, direktor

22. Harburg Freudenberg Belišće d.o.o.

Harburg – Freudenberg Belišće d.o.o. iz Belišća osnovana je 1998. godine kao zajednička tvrtka Krupp Elastomertechnik GmbH i Belišća d.d., a danas je u stopostotnom vlasništvu grupe Harburg – Freudenberg koja pripada grupi Possehl iz Lübecka. HF Belišće proizvodi strojeve za proizvodnju automobilske gume, a glavni je proizvod preša za vulkanizaciju

automobilskih guma (najveći svjetski proizvođač). Glavni kupci, koji čine 80 posto ukupne proizvodnje, najpoznatiji su svjetski proizvođači automobilske gume poput Continental, Michelin, Goodyear i Pirelli. Osim što je jedan od najvećih hrvatskih izvoznika, firma je koja zapošljava i najviše zaposlenika na području Grada Belišća (640 zaposlenika). U 2016. godini predložili su Gradu Belišću pokretanje Radničkih sportskih igara.

Kontakt:

Adresa: Radnička 5, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 516-800

E-mail: info@hf-group.com

Web: www.hf-group.com

Zoran Uranjek, direktor

23. Kajak klub Belišće

Kajak klub Belišće osnovan je 1949.g. Izvanredni sportski uspjesi kajakaša i kanuista proteklih godina pronijeli su glas, ime i ugled Belišća doslovno širom svijeta. Tadašnji mladići, radnici DIP-a Belišće Zoran Mavričić, Antun Truhar i Antun Ruljančić započeli su s organiziranim bavljenjem kajakaštvom. Uz sportski, bio je to i prvi organizirani oblik djelovanja tehničke kulture na području Valpovštine, a društvo se zvalo Brodarski klub Narodne tehnike Belišće. Iz te materijalne osnove iznikao je sportski velikan: Kajak klub Belišće.

Kontakt:

Adresa: Trg Ante Starčevića 1, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)31 662-402

E-mail: kajak.klub.belisce@os.t-com.hr

Web: www.kajak.belisce.eu

Stjepan Krznarić, predsjednik upravnog odbora

24. Udruga Kotličari

Udruga Kotličari osnovana je u cilju promicanja, razvitka i unapređenja tradicijskih gastronomskih vrijednosti u regiji, socijalnog poduzetništva, programa za mlade te zdrave i prirodne prehrane. Uz organiziranje natjecanja u kuhanju jela iz kotlića, udruga ima mnogo širi raspon ciljeva i zadaća, a oni se odnose na očuvanje tradicije, poticanje razvoja ekoturizma i promociju Belišća.

Kontakt:

Adresa: Radnička 14, 31 551 Belišće

Telefon: +385 (0)98 210-644

Web: www.kotlicari.hr

Antun Kukučka, predsjednik

25. Seoski turizam „Novosel“

OPG Novosel nudi noćenje, polupansion i puni pansion u 3 sobe, tradicionalnu domaću slavonsku hranu, pića proizvedena na imanju, organizaciju poslovnih sastanaka do 40 osoba te sport i rekreaciju. U sklopu OPG-a nalazi se i pogon za proizvodnju suhomesnatih proizvoda Kulen Novosel. Kulen Novosel ujedno je i pobjednik brojnih kulinjada.

Kontakt:

Adresa: Kralja Zvonimira 31, 31 554 Gat

Telefon: +385 (0)98 334 759

E-mail: seoski@turizam-novosel.com

Web: www.turizam-novosel.com, <http://www.kulennovosel.com/>

Slađan Novosel, vlasnik

26. OPG Mihaljević

U prigradskom naselju Bocanjevci nalazi se stara obiteljska zadružna kuća vlasnika Igora Mihaljevića. Kuća i obiteljsko imanje uređeni su u izvornom obliku nekadašnjeg izgleda tradicionalnih kuća u selu. U dvorištu se nalazi krušna peć, ambar, pecara za rakiju i štala s konjem kojeg gosti ako žele imaju priliku jahati.

Kontakt:

Adresa: Matije Gupca 144, 31 550 Bocanjevci

Telefon: +385 (0)915191501

E-mail: info@apin-dvor.com

Igor Mihaljević, vlasnik

27. Villa Valpovo

Villa Valpovo je smještena na ulazu u grad Valpovo, na glavnoj cesti, pokraj rijeke Karašice. Prvi je i jedini hotel u gradu Valpovu, a zasnovan je na četrdesetogodišnjoj obiteljskoj tradiciji te poznat po bogatoj restoranskoj ponudi. U hotelu vrednuju i hrvatske i europske standarde usluga, a jednako tako nude i autohtone hotelijersko-ugostiteljske sadržaje kontinentalnih osobina valpovačkog, slavonskog kraja. Hotel raspolaže s 34 dvokrevetne sobe s mogućnošću trećeg ležaja i 4 apartmana visoke kvalitete te polivalentnom dvoranom kapaciteta oko 300 gostiju koja se po potrebi prilagođava događaju te se staklenim odvojivim vratima može razdijeliti na 3 odvojene sale. Ostale usluge hotela su: turističke informacije, organizirani izleti, obavijesti o radu lokalnih institucija i uslužnih djelatnosti, usluga čuvanja osobnih stvari – sef, organizacija ekskluzivnih svečanosti, poslovnih i privatnih proslava, parkiralište za goste, pranje i glačanje odjeće, possluga u sobu. Vlasnici Ville Valpovo u zakupu imaju Kazališnu kavanu Belišće koja se nalazi u sklopu CK SigmundRomberg. U kavani se, u koordinaciji s Centrom za kulturu, organiziraju različiti kulturni i zabavni sadržaji.

Kontakt:

Adresa: Bana Jelačića 1, 31 550 Valpovo

Telefon: +385 (0)31 651-960, 654-600, 654-601

E-mail: hotel.villa.valpovo@gmail.com

Web: www.villa-valpovo.hr

Milica Milec, vlasnica

TURISTIČKI VODIČI

- U sklopu projekta „Drava bike tour“ 2008. godine na području grada Belišća za posao turističkog vodiča educirano je 5 osoba: Mario Jukić, Krunčica Rupiće, Leonardo Rold, Marta Borić i Željka Crnac (Donji Miholjac).

2.4. KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI

Turistička zajednica Grada Belišća za komunikacijske aktivnosti troši svega 90.000,00 kn što iznosi samo 7% troškova turističke zajednice. Od svih komunikacijskih kanala, najviše su zastupljeni troškovi za suvenire i promo materijale (33%) i opće oglašavanje putem radija, TV-a i tiska (28%). Troškovi studijskih putovanja novinara (9%) te brošura i tiskanih materijala su podjednaki (7%). Veći iznos se izdvaja za smeđu signalizaciju (18%), dok se na online komunikaciju i upravljanje internet stranicama troši svega 4% sredstava predviđenih za komunikaciju. Od promotivnog materijala Belišće raspolaže s dvije brošure: „Drava bike tour“ financiran od istoimenog INTRERREG III A projekta te brošura „Grad Belišće“ u kojoj je opisan grad kao grad industrijske baštine, kulture, sporta, grad prijatelj djece i turizma. Valja napomenuti kako ne postoji turistička brošura sa smještajnim kapacitetima, manifestacijama i gastro ponudom. Turistička zajednica grada Belišća ističe veliku potrebu za istom kako bi mogli nastupati na turističkim sajmovima. Web stranica turističke zajednice je na hrvatskom jeziku.

2.5. OKRUŽENJE DESTINACIJE

Osijek (30 km) četvrti je najveći grad u Hrvatskoj (108.000 st.) i makroregionalno središte istočne Hrvatske. Grad na Dravi poznat je po brojnim parkovima i kulturnim-povijesnim cjelinama kao što su rimska Mursa, Tvrđa te Gornji grad s brojnim secesijskim i historicističkim zgradama. Tvrđa, austrougarska utvrda iz 18. stoljeća je najznačajnija turistička znamenitost. Kao nekadašnji industrijski centar baštini bogatu industrijsku baštinu koja nažalost nije još revitalizirana.

Villány (30 km) je gradić u Mađarskoj te središte vinske regije Villany, jedne od najposjećenijih mađarskih vinskih regija. Ovu najjužniju vinsku regiju u Mađarskoj poznatoj po crnim i rose vinima (portugizac, cabernet sauvignon, cabernet frank i dr.) karakterizira mediteranska klima koja pruža odlične uvjete za dozrijevanje grožđa. Impozantni prizor brojnih vinskih podruma nanizanih jedan do drugog uzduž vinske ceste najviše posjećuju gosti iz Mađarske, ali i iz Njemačke, Austrije i okolnih zemalja.

Harkány (35 km) je gradić u Mađarskoj poznat po svojim toplicama koje godišnje posjeti milijun ljudi. Ljekovita voda otkrivena je u 19. stoljeću. Bogata spa ponuda sastoji se od ljekovitih i športskih bazena s dodatnim atraktivnim sadržajima kao što su pjenušave kupke, saune i kabine za parnu kupelj. Cijeli grad je prošaran smještajnim kapacitetima te bogatom rekreacijskom i gastro ponudom.

Siklós (32 km) je središte šikloške mikroregije u Županiji Baranya. Geografski smješten između Harkány i Villánya objedinjuje spa i vinski segment turističke ponude. U neposrednoj blizini šikloškog dvorca smještene su toplice, dok je vinogradarska ponuda dio zajedničkog Villány – Siklós vinogorja.

Pečuh (60 km), peti je najveći grad u Mađarskoj (160.000 st.) te središte Županije Baranya. Smješten na južnim padinama Mecseka grad je vinograda i vrhunskih vina, ali i brojnih kulturnih manifestacija. 2010. proglašen je Europskim gradom kulture u sklopu kojega je uspostavljena kulturna četvrt Zsolnay obnovom velikog dijela iste tvornice. Poznati je sveučilišni centar s tridesetak tisuća studenata.

U okruženju Belišća nalaze se dva grada sličnog industrijskog postanka: Borovo i Đurđenovac.

Borovo je "company town" kao i Belišće, kojeg je sagradio češki industrijalac Tomaš Bata na meandru desne obale Dunava, četiri kilometra uzvodno od Vukovara. Bata je između dva svjetska rata gradila satelitske gradove u Europi, jedno od njih je današnje Borovo naselje, građeno od 1931. do 1938. godine. Urbana kvaliteta i standard Bata-villea bio je neusporediv s bilo kojim drugim mjestom u Hrvatskoj. Batino naselje imalo je brojne javne sadržaje – dječji vrtić, osnovne škole, tehničku školu, kino, robnu kuću, teniske terene, nogometni

stadion, bazen, sportsku dvoranu i zračnu luku. Batino naselje imalo je četiri stambene kolonije s obiteljskim kućama: sagrađeno je 16 jednodomki (vile za direktore i inženjere), 28 dvodomki (za poslovođe), 88 četverodomki (za radnike samce) te pet osmerodomki s malim stanovima za obitelji bez djece. Danas je kulturno-povijesna cjelina Borova zaštićena kao kulturno dobro RH pod nazivom „Bata-Ville“. Borovo je prije Drugog svjetskog rata zapošljavalo gotovo 5.000 ljudi, dok je maksimum bio 1990. s 24.000 zaposlenih.

Sl. 1. Tvornica Borovo

Izvor: goo.gl/cPd5Uy

Sl. 2. Radničko naselje u Borovu

Izvor: goo.gl/cPd5Uy

Đurđenovac je "company town" nastao u drugoj polovici 19. stoljeća nakon što je 1866. bečki trgovac Joseph Pfeiffer u Đurđencu otvorio pilanu. Bogatstvo šumskih resursa, posebice kvalitetnog slavonskog hrasta rezultiralo je ulaganjem francuskog, talijanskog i mađarskog kapitala čime tvornica dobiva ime „Neuschloß, Schmidt und Marchetti“. Razvoj urbanog naselja tekao je paralelno s razvojem industrijskih pogona. Za potrebe radnika i njihovih obitelji grade se činovnički i radnički stanovi, dom zdravlja, osnovna škola, dječji vrtić, javno kupalište, trgovine, gostionice, knjižnica i čitaonica, tržnica, kino-dvorana, tvornica led i ostali sadržaji. Danas su zaštićeni sljedeći objekti vezani uz industrijsku baštinu: radnička kolonija (planski građena radnička četvrt), secesijske urbane vile Neuschloß, Leimdorfer, Schwetasek, Činovnički dom, Dom kulture, Dječje zabavište, Crvena vila te zgrada parne pilane s originalnim parnim strojem iz 1880. godine. Parni je stroj proizvodio struju za građane i javnu rasvjetu pa je Đurđenovac bio prvo mjesto u Slavoniji i drugo u Hrvatskoj koje je dobilo električnu struju.

Sl. 3. Radnička zgrada u Đurđenovcu

Izvor: <http://www.tzosbarzup.hr/hr/odredista/durdenovac/>

Sl. 4. Industrijska baština Đurđenovca

Izvor: goo.gl/gW9s3q

Svetište Svete Ane u Bistrincima ima mnogo sličnosti s poznatijim svetištima u okolici: Aljmaš, Maria Jud i manje poznatim Popovcem u Baranji. Sve ih povezuje prekrasna priroda i šumski ambijent, dok su Maria Jud i Popovac nastali na brežuljcima gora, Sveta Ana i Aljmaš su nastali uz velike rijeke: Dravu i Dunav.

Svetište Gospe od Utočišta u Aljmašu najveće je marijansko svetište u Slavoniji. Smješteno je na obali Dunava, 25 kilometara istočno od Osijeka. Svetište je nastalo početkom 18. stoljeća kada su isusovci spasili Gospin kip iz Luga od kalvinista. Polovinom 19. stoljeća veliki požar poharao je svetište, spašena je samo kopija kipa koja je prenesena kilometar od samog svetišta, kod izvora vode oko kojeg su se nalazila stabla lipe pa je mjesto nazvano „Gospa pod lipom“, ali i „Vodica“.

Maria Jud pokraj Siklosa jedno je najpoznatijih marijanskih svetišta u Mađarskoj u koju se hodočasti još od srednjeg vijeka. Mise se održavaju na mađarskom, hrvatskom i njemačkom jeziku. Osim Gospina kipa u svetištu se nalazi sveti zdenac iz kojega hodočasnici nose kući svetu vodu.

Popovac je jedino marijansko svetište u Baranji. Svetište Gospe Lurdske nalazi se 3 kilometara od Popovca, na Banskom brdu. Svetkuje se od Prvog svjetskog rata nakon kojeg je uređeno svetište sa špiljom (po uzoru na Lurd) te križnim putem.

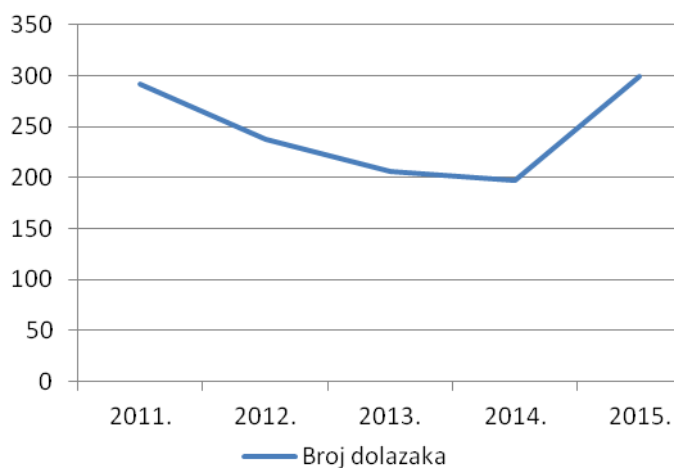
2.6. KRETANJA TURISTIČKE PONUDE I POTRAŽNJE

Tab. 1. Broj dolazaka i noćenja turista 2011. – 2016. godine

Godina	Broj dolazaka	Broj noćenja
2011.	292	1.524
2012.	238	843
2013.	206	619
2014.	197	640
2015.	299	1.138

Izvor: Intranet HTZ

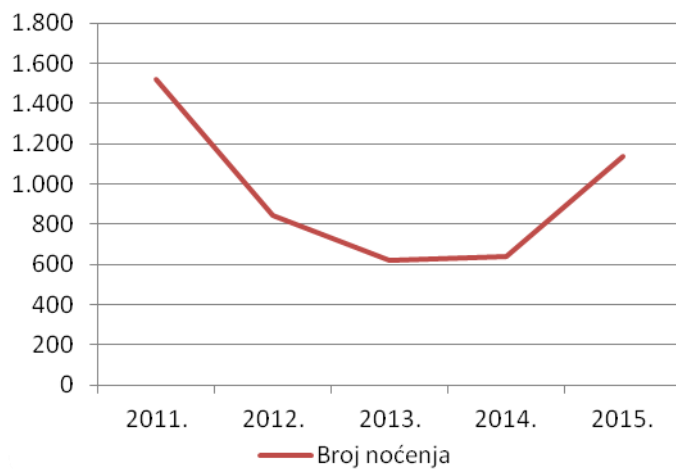
Broj dolazaka

Sl. 5. Broj dolazaka turista 2011. - 2016. godine

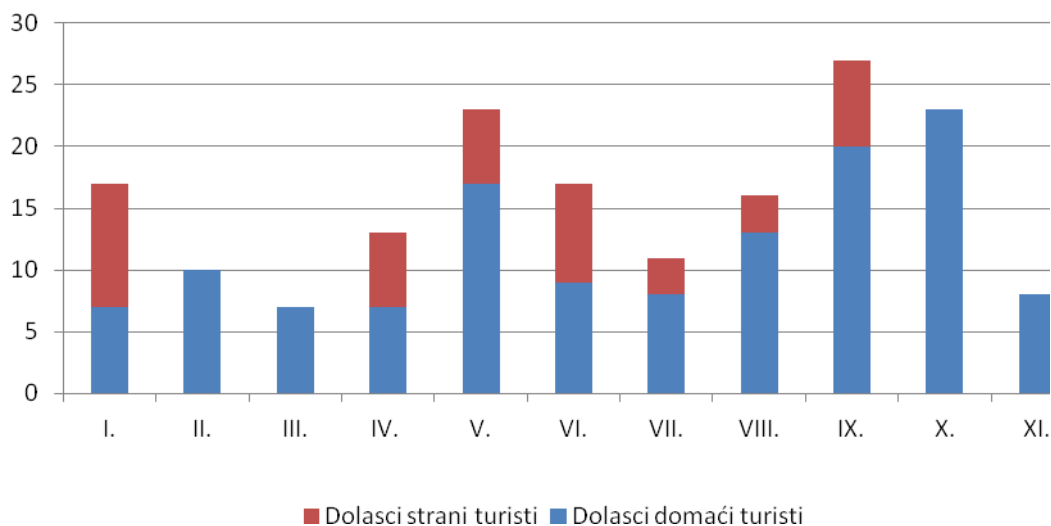
Izvor: Intranet HTZ

Broj noćenja

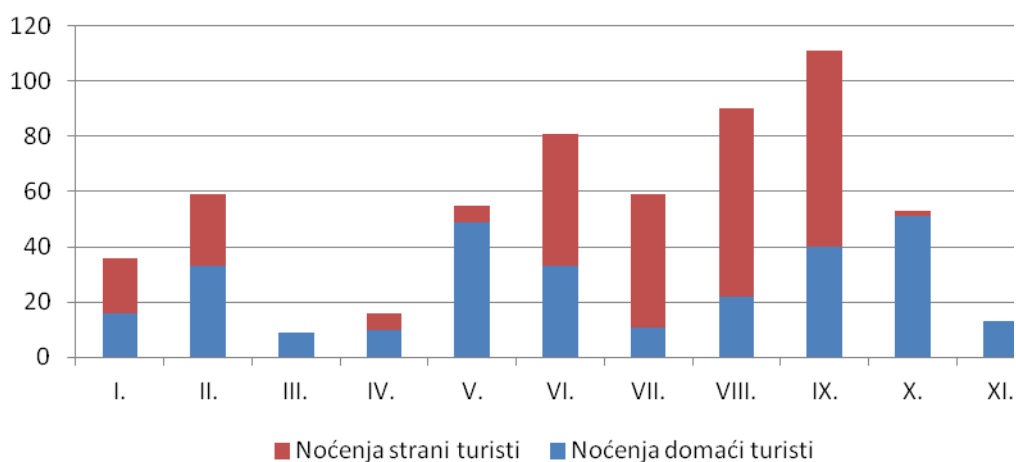

Sl. 6. Broj noćenja turista 2011. - 2016. godine

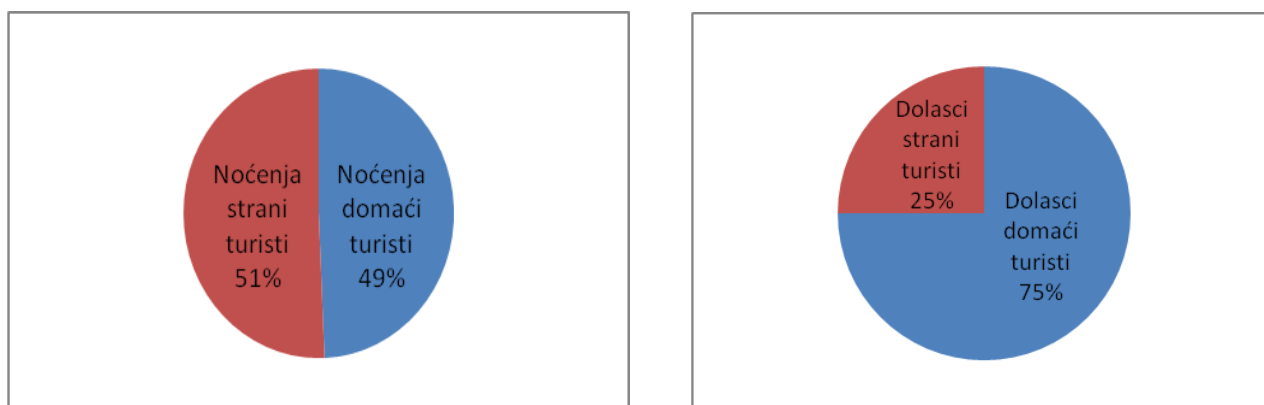
Izvor: Intranet HTZ

Sl. 7. Dolasci stranih i domaćih turista 2016. godine (izuzev XII. mjeseca i nepotpunog XI. mjeseca)
Izvor: Intranet HTZ

Sl. 8. Noćenja stranih i domaćih turista 2016. godine (izuzev XII. mjeseca i nepotpunog XI. mjeseca)
Izvor: Intranet HTZ

Sl. 9. Odnos dolazaka i noćenja stranih i domaćih turista 2016. godine (izuzev XII. mjeseca i nepotpunog XI. mjeseca)
Izvor: Intranet HTZ

2.7. POSTOJEĆA STRATEŠKA USMJERENJA

1. Strategija razvoja Grada Belišća 2014.-2020.

Strategija razvoja Grada Belišća donesena je sredinom 2015. godine i temeljni je strateški dokument Grada Belišća do 2020. godine. Sadrži analizu eksternog okruženja, ključne dionike razvoja, SWOT analizu te buduća razvojna usmjerenja od kojih je za turizam najvažniji cilj 1: Konkurentno gospodarstvo, prioritet 1.4. Razvoj turizma s mjerama 1.4.1 Razvoj turističke infrastrukture i 1.4.2. Razvoj posebnih oblika turizma.

<http://www.belisce.hr/datoteke/BELISCE-STRATEGIJA-Book-V0.9.pdf>

2. Prostorni plan Grada Belišća (2003.)

Prostorni plan Grada Belišća naglašava sljedeće gospodarske strukture: šumarstvo, poljodjelstvo, industrija i turizam. U turističkoj tematici se ističe snažnije afirmiranje razvitka seoskog turizma, integriran razvoj turizma s revitalizacijom kulturnog identiteta, turistička aktivacija područja pod posebnom namjenom (vrijedni dijelovi prirodne baštine), afirmiranje lovstva i ribolovstva te ostalih športskih aktivnosti. Konceptija prostornog uređenja je izražena kroz devet točaka od kojih se točka 7. odnosi na razvitak turističke djelatnosti (lovstvo, ribnjačarstvo, ugostiteljstvo, šport i rekreacija, seoski turizam, jahanje i sl.)

http://www.belisce.hr/datoteke/2011/06/Prostorni_plan_uredjenja_grada_belisca.pdf

3. Strategija LAG Karašica

Lokalna razvojna strategija LAG-a Karašica 2014. – 2020. donesena je početkom 2016. godine. Odnosi se na sjeverozapadni, zapadni i dio središnjeg dijela županije, a sačinjavaju ga ukupno 17 gradova i općina, između ostalog i Grad Belišće. Sadrži opis područja LAG-a Karašica, analizu razvojnih potreba i potencijala te viziju, ciljeve i mjere od kojih je za razvoj turizma najvažniji cilj 2: Diverzifikacija usluga i poboljšanja kvalitete života, prioritet 2.1. Poticanje poduzetništva u nepoljoprivrednim djelatnostima s mjerom 6.4. Ulaganje u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima.

<http://www.lag-karasica.com/store/LRS-LAG-a-Karasica-2014.-2020.pdf>

4. Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije 2011.-2013.

Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije donesena je početkom 2011. godine i odnosi se na cjelokupan prostor županije na sjeveroistoku Hrvatske. Najvažniji strateški cilj je cilj 1: Konkurentno gospodarstvo s prioritetom 2.5. Razvoj kontinentalnog turizma i mjerama 2.5.1. Objedinjavanje i unapređenje turističke ponude, 2.5.2. Očuvanje prirodne i kulturne baštine i tradicije u funkciji razvitka, 2.5.3. Unapređenje znanja i vještina ljudskih resursa u turizmu, 2.5.4. Razvoj turističkih proizvoda i usluga i podizanje njihova standarda, 2.5.5 Promocija turističkih potencijala Županije te 2.5.6. Razvoj svih oblika kontinentalnog turizma s naglaskom na ruralni.

<http://www.obz.hr/hr/pdf/strategija/2011/%C5%BDupanijska%20razvojna%20strategija%20Osje%C4%8Dko-baranjske%20%C5%BEupanije%202011.%20-%202013.pdf>

5. Masterplan turizma Osječko-baranjske županije

Masterplan turizma Osječko-baranjske županije izradila je konzultantska tvrtka Horwath HTL početkom 2017. godine za potrebe razvoja turizma na području Osječko-baranjske županije. Sadrži analizu internog okruženja, analizu tržišta, SWOT analizu te strategiju razvoja turizma OBŽ, plan investicija, aktivnosti razvoja destinacijske konkurentnosti, plan razvoja sustava marketinga i prodaje te terminski plan. Temeljem uvida u resurse područja, kulturno nasljeđe i prirodna bogatstva područje OBŽ ima podlogu za razvoj kratkih odmora (enogastro, ruralni turizam, kultura i događanja, selektivni oblici turizma, sport i rekreacija), touringa te zdravlja i wellnesa. Prostor OBŽ-a je podijeljen na četiri iskustvene cjeline u kome je Belišće locirano u cjelini „Aktivno i zabavno Podravlje“ s tri ključna proizvoda: kratki odmori (kultura i događanja), zdravlje i wellness te sport i rekreacija.

6. Strategija razvoja turizma RH do 2020. godine

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine donesena je početkom 2013. godine. Kao primarni proizvodi Slavonije i Baranje istaknuti su gradski turizam, gastro i eno segment, cikloturizam te ruralni turizam.

<http://www.mint.hr/UserDocsImages/130426-Strategija-turizam-2020.pdf>

7. Strategija zaštite, očuvanja i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine RH za razdoblje 2011.-2015.

Izradu Strategije očuvanja, zaštite i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011. – 2015. pokrenulo je Ministarstvo kulture, koje je nadležno za zaštitu i očuvanje kulturne baštine. U dijelu Kulturna baština – gospodarska uporaba i drugo korištenje posebno su analizirani stanje, problemi i potrebe kulturnog turizma. Strateški cilj koji se odnosi na razvoj kulturnog turizma je cilj 2: Povećati prihode i druge koristi od održivog korištenja kulturne baštine, posebni cilj 2.1. Poticati razvoj poduzetništva utemeljenog na kulturnoj baštini koje uključuje kulturne industrije, kulturni turizam i kulturni menadžment; Mjere 2.1.1. Jačati promociju poduzetništva utemeljenog na kulturnoj baštini, 2.1.2. Smanjiti i ukloniti prepreke za pokretanje poduzetničkih pothvata zasnovanih na kulturnoj baštini, 2.1.3. Educirati i osposobljavati poduzetnike, kulturne i turističke radnike za razvoj poduzetništva utemeljenog na kulturnoj baštini

http://www.min-kulture.hr/userdocsimages/bastina/STRATEGIJA_BASTINE_VRH.pdf

8. Strategija regionalnoga razvoja RH

Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske predviđa 3 strateška cilja od kojih je relevantan strateški cilj 1. Razvoj županija i statističkih regija kojim su definirani strateški

prioriteti i mjere na razini statističkih regija; Prioritet 3. Povećanje konkurentnosti gospodarstva panonske regije, Mjera 4. Razvoj i unaprjeđenje svih vidova turizma.

<https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/regionalni-razvoj/razvojne-strategije/strategija-regionalnoga-razvoja-republike-hrvatske-2011-2013/3248>

9. Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

Strateški plan u skladu je s Prioritetnom osi 6. “Zaštita okoliša i održivost resursa”, Investicijskog prioriteta 6c „Očuvanje, zaštita, promicanje i razvoj prirodne i kulturne baštine“, specifičnim ciljem 6c1: Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine, 6c2: Povećanje atraktivnosti, edukativnog kapaciteta i održivog upravljanja odredištima prirodne baštine te Investicijski prioritet 6e: Aktivnosti kojima se poboljšava urbani okoliš, revitalizacija gradova, obnova i dekontaminacija, te Specifični cilj 6e2: Obnova brownfield lokacija unutar ITU.

<http://www.strukturnifondovi.hr/UserDocsImages/Documents/01%20OPKK%202014-2020%20hrv%2027112014.pdf>

10. Vodič za turističke projekta IPA programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007.-2013. i 2014.-2020.

Vodič za turističke projekta IPA programa prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2007.-2013. i 2014.-2020. je priručnik namijenjen korisnicima projekata na razini prekogranične suradnje. U prekograničnom prostoru rijeka Mure, Drave i Dunava izdvojeni su sljedeći turistički proizvodi: ruralni turizam, planinarenje i pješaćenje, cikloturizam, lov i ribolov, sportovi na vodi, konjički turizam, promatranje ptica i životinja, ekotuziram, kulturni turizam, zdravlje i wellness, riječni turizam te poslovni turizam.

<http://www.hu-hr-ipa.com/uploads/editors/Handbook%20to%20Tourism%20Projects.pdf>

11. European Strategy for Promotion of Industrial Heritage

Europska strategija za promociju industrijske baštine usvojena 2014. godine u projektu SHIFT-X (Central Europe Program). Riječ je o strateškom dokumentu koji pokušava objediniti dosadašnje preporuke europskih aktera u jednu zajedničku europsku strategiju promocije industrijske baštine. Strategija navodi tri cilja: prvi cilj obuhvaća poboljšanje koordinacije i kooperacije između regionalnih, nacionalnih i europskih dionika industrijske baštine; drugi cilj odnosi se na očuvanje i ponovnu upotrebu industrijske baštine, javno financiranje održavanja industrijskih prostora s potporom lokalnih građanskih inicijativa te uključivanje industrijske baštine u nacionalni i regionalni razvoj preko strateških dokumenata; treći cilj stavlja naglasak na obrazovanje i osvještavanje javnosti preko podržavanje kulturnih i turističkih projekata čiji je fokus industrijska baština,

http://www.central2013.eu/fileadmin/user_upload/Downloads/outputlib/SHIFT_X_European_Strategy_EN.pdf

12. Strategija Europa 2020

Strategijom Europa 2020 nastoji se premostiti postojeća gospodarska kriza u Europi, te poticati konkurentnost i zapošljavanje, stvarajući uvjete za dinamičan rast temeljen na znanju i inovacijama. Projekt doprinosi *pametnom rastu* jer utječe na gospodarski rast temeljen na znanju; *održivom rastu* jer valorizira i obnavlja vrijedne kulturne resurse na održiv način stavljajući ih u funkciju razvoja turizma; te *uključivom rastu* jer izravno i neizravno otvara nova radna mjesta, poboljšava uvjete za razvoj malog i srednjeg poduzetništva te novih ulaganja vezanih za kulturnu baštinu i turizam.

public.mzos.hr/fgs.axd?id=22781

2.8. PROVEDENI PROJEKTI U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA I PODUZETNIŠTVA

BIC BC - Izgradnja biciklističke infrastrukture u prekograničnoj regiji Dunav – Drava

Kao rezultat projekta izgrađeno je 2,2 km biciklističke staze s javnom rasvjetom i opremom, te su označene tematske rute zaštite parka biosfere. Cilj projekta bio je unaprjeđenje biciklističke infrastrukture u svrhu razvoja cikloturizma na području grada Mohacsa u Mađarskoj te gradovima Beli Manastir i Belišće u Hrvatskoj.

ILPAN - Obnova kulturne baštine radi obogaćivanja kulturno-turističke ponude

Obnovljena dva zaštićena kulturna dobra u Pekmez ulici u Belišću u svrhu uspostave centra za posjetitelje i proširenje muzejskog prostora

Obnova Centra za kulturu

Energetska obnova zgrade Centra za kulturu u kojem se odvijaju kulturna događanja sa područja Grada Belišća. U sklopu obnovljene zgrade nalaze se uredi Centra za kulturu Sigmund Romberg, kazališna dvorana i ugostiteljski objekt.

Energetska obnova Glazbene škole

Obnovljeno 455,71 m² zgrade u kojoj je smještena Glazbena škola Belišće kao dislocirani odjel Osnovne glazbene škole M.P.Katančića Valpovo. Realizacijom ovog projekta postignuta je veća energetska učinkovitost i smanjenje emisije CO₂.

Poduzetnički inkubator „Polet“ d.o.o.

Razvoj poduzetničke infrastrukture na području lokalne samouprave - Grada Belišća. Rekonstruirana i opremljena infrastruktura kao pomoć pri razvoju poduzetništva.

Drava bike tour

Razvoj nove turističko-kulturne rute. Izgrađena biciklistička staza u dužini 1 km od Belišća do Bistrinaca, te 9 km rute koja prolazi poljskim putevima kroz k.o. Bistrinci i k.o. Gat.

2.9. PLANIRANI PROJEKTI U FUNKCIJI RAZVOJA TURIZMA I PODUZETNIŠTVA

Popis planiranih projekata preuzet je u cjelini iz Strategije razvoja Grada Belišća 2014.-2020.:

1. Izgradnja biciklističke staze Belišće- Gat (Kitišanci);
2. Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra s hostelom;
3. Izgradnja hostela;
4. Izgradnja šetnice uz rijeku Dravu (most 107. Brigade - sv. Ana);
5. Stavljanje u funkciju vodenice na Dravi i uređenje odmorišta Drava u Bistrincima: ugostiteljska ponuda, sportski tereni, pristanište za čamce, foto safari, škola veslanja, škola ribolova, postavljanje skele, piknik zone, kamp, škola u prirodi i sl.
6. Izgradnja olimpijskog kampa za mlade „Matija Ljubek“;
7. Uređenje industrijskog kampa kao modela stavljanja industrijske baštine u funkciju turizma;
8. Očuvanje biološke raznolikosti (bara Jugovača);
9. Izgradnja konjičkog poligona na ulazu u mjesto s desne strane iz pravca Gorice Valpovačke;
10. Izgradnja izletišta na rijeci Vučici s prikladnim sadržajima;
11. Biciklistička dionica oko područja teritorija etno sela Bocanjevci;
12. Uređenje etno sela tradicionalnim starinskim obilježjima;
13. Izgradnja spomen sobe Sokolu.

3. SWOT analiza

Tablični prikaz SWOT analize sadržava pregled osnovnih „prednosti“ i „slabosti“ koje se odnose na trenutno stanje turističkog proizvodnog portfelja na području grada Belišća. Nadalje, u njemu su sadržane i „prilike“ za razvoj proizvoda, kao i „opasnosti“ koje proizlaze iz vanjske okoline.

Snage:	Prilike:
•Pogranični položaj (blizina Mađarske) •dobar prometni položaj: blizina autoceste Osijek – Zagreb, koridora Vc te zračne luke u Osijeku •Bogata industrijska baština nekadašnje Gutmannove tvornice iz 19. stoljeća •Očuvanost prirodnih resursa: rijeke Drava i Karašica, prirodni riječni pejzaž, ribolovna područja • Jedinstvena sakralna baština u prirodnom okruženju (Sv. Ana, Bistrinci) •Očuvanost seoskog stila života u ruralnom području •Bogata sportska tradicija (kajak, kanu, nogomet, kuglanje itd.) i dobra infrastruktura •Postojanost i tradicija industrije (kompleks bivšeg kombinata Belišće d.d.) •Pozitivan stav lokalne zajednice prema razvoju turizma •komunalna opremljenost svih mjesta •Kvalitetna međunarodna suradnja •Gostoljubivost lokalnog stanovništva • Jedini cestovni ulaz u Baranju izvan Osijeka (iz Hrvatske) •Rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav	•Kontinuirani rast interesa tržišta za kontinentalni turizam •Preduvjeti za formiranje turističke destinacije bazirane na industrijskoj baštini •Povezivanje s drugim gradovima bogate industrijske baštine (Sisak, Osijek, Rijeka; Pečuh) •Razvoj sakralnog turizma •EU fondovi •Jačanje spektra ponude različitih turističkih usluga i proizvoda •Ponuda ekološki proizvedenih namirnica na obiteljskim gospodarstvima •Razvoj održivog ribolovnog turizma na Staroj Dravi •Mogućnost za razvoj sportskog turizma s posebnim naglaskom na biciklizam, kanuing, kajak •Turistička valorizacija i promocija autohtonih proizvoda OPG-ova •Podizanje kvalitete usluge: ulaganje u edukaciju djelatnika u turizmu •Jačanje uloge turističke zajednice u procesu upravljanja destinacijom te bolja suradnja s TZ Valpovo i TZ Baranje •Izgradnja prometnog koridora Vc •Velik broj udruga • Iskustvo u razvoju programa socijalnog poduzetništva i socijalnih inovacija

Slabosti:	Prijetnje:
•Nedovoljan broj tržišno spremnih atrakcija •Nedostatak funkcije upravljanja turističkim atrakcijama: profesionalno upravljanje atrakcijama • Niska uređenost urbanih i ruralnih predjela •Loša “interpretacija” atrakcija: nedostatni ili nepostojeći opis atrakcije •Niska ponuda smještajnih kapaciteta • Nepostojanje većih smještajnih objekata •Nedostatak kvalitetnih ugostiteljskih objekata: ponuda domaćih jela i pića •Depopulacija ruralnih krajeva–naglašena starosna struktura stanovništva •Nedostatak financijskih sredstava namjenjenih razvoju turizma •Slaba i zastarjela prezentacija, distribucija te načini i kanali komunikacije •Slab utjecaj turizma na ekonomiju područja •Slab kapacitet postojećih turističkih poduzetnika • Niska uređenost urbanih i ruralnih predjela • Nedovoljan broj stručnog ugostiteljsko-turističkog kadra • Nedovoljna poslovna povezanost javnog i privatnog sektora • Nedostatak uslužnih sadržaja na turističkim atraktivnim lokacijama	•Imidž Belišća kao industrijskog grada •Prirodni potencijal ugrožen industrijskim postrojenjima •Intenzivan razvoj međunarodne konkurencije (ruralni i kulturni turizam u Mađarskoj) •Nedjelovanje u smjeru zaustavljanja odljeva stanovništva • Neplansko korištenje resursa i atrakcija • Konkurencija domaćih atraktivnijih kontinentalnih i ruralnih destinacija (Baranja) • rijeka Drava opasna po život (virovi) • Nedostatak domaćih sredstava za financiranje infrastrukturnih projekata

4. SMJERNICE ZA RAZVOJ TURIZMA NA PODRUČJU GRADA BELIŠĆA

Grad Belišće, dominantno poznat po industriji papira, nastao je prije više od 130 godina upravo kao naselje za radnike u drvnoprerađivačkoj industriji mađarskog veletrgovca i tvorničara Salamona Heinricha Gutmanna. Ta prva "investicija" obilježila je rast naselja kroz daljnji razvoj tvornice, izgradnju uskotračne željeznice poznate kao Gutmannova pruga, ali i kroz razvoj kulturnih i društvenih sadržaja namjenjenih činovnicima pristiglim iz Beča poput kazališta i casina. Tu je i velebna Gutmannova palača koja i danas pokazuje bogatstvo na kojem je izrastao grad Belišće. Pored vrijedne industrijske baštine na prostoru Belišća nalazimo natprosječno očuvanu prirodnu baštinu koju su satkale rijeke Drava, Karašica i Vučica, ujedno i temelji razvoja jakog sportskog života grada od samih početaka. Mjesto je to rođenja zlatnog olimpijca, kajakaša i kanuista Matije Ljubeka, koje je specifično i po velikom sportskom aktivizmu stanovnika koje je praćeno vrlo razvijenom sportskom infrastrukturom. To potvrđuje i titula „Europski grad sporta 2017. godine“ dodijeljena Belišću od strane organizacije ACES Europe iz Bruxellesa. Iako je Belišće izraslo na vrijednostima industrijalaca i činovnika pristiglih iz centralnih prostora nekadašnje Austro-ugarske monarhije te multikulturalnosti radnika iz različitih krajeva srednje i istočne Europe, ruralni prostor čini također bitan dio mozaika ovog prostora. Bogata folklorna tradicija sela te još uvijek autentična kultura života i rada čine vrijedan turistički potencijal čije naznake možemo pronaći u etno selu Bocanjevci. U prirodnom i ruralnom prostoru uz rijeku Dravu u mjestu Bistrinci nalazimo i svetište Svete Ane. Duhovnost u prirodi i uz prirodu posebno je iskustvo koje nudi svetište Sv. Ane i njeno okruženje. Sve to čini osnovnu lepezu turističkih potencijala grada Belišća.

Iako grad Belišće nije prva destinacija na koju ćemo pomisliti u kontekstu turističke ponude Slavonije i Baranje, potencijali za razvoj posebnih turističkih proizvoda i doživljaja ovog prostora čine Belišće vrlo atraktivnim mjestom za daljnje ulaganje u turizam uz očekivano buduće povećanje broja posjetitelja. Razvoj smještajnih kapaciteta, usluga i standarda pružanja istih, kao i primjena suvremenih kanala komuniciranja i razvoja posebnih i autentičnih događaja utemeljenih na vrijednostima prostora i ljudi koji ga čine, put su za profiliranje i pozicioniranje Belišća kao posebne turističke destinacije. Udaljenost od svega 30 km od Osijeka, blizina Baranje i top destinacija u susjednoj Mađarskoj poput Villanya, predstavljaju potencijal za razvoj posebnih i komplementarnih turističkih proizvoda. Sadašnji trendovi rasta turističke potražnje kao i zahtjevi suvremenih turističkih potrošača za učenjem i upoznavanjem lokalnih i autohtonih vrijednosti povećavaju atraktivnost manje poznatih destinacija. Grad bogate industrijske baštine, poznat po papiru i sportu, sa svojim ruralnim okruženjem može diferencirano odgovoriti na skup vrijednosti koji traži suvremeno turističko tržište.

Polazeći od obilježja postojećeg turizma i turističkih potencijala u Belišću, obilaska terena te provedenih radionica s dionicima turističkog razvoja grada Belišća, temeljne odrednice vizije moguće je izraziti kroz tri ključne komponente:

- potreba za stvaranjem ugodnog i uređenog prostora za život
- naglasak na jačem korištenju turističkih potencijala za stvaranje zanimljive turističke destinacije
- njegovanje i valorizacija prirodnih resursa te očuvanje naslijeđenih vrijednosti industrijske i kulturne baštine koje čine osnovnu prepoznatljivost grada Belišća, te stavljanje istih u funkciju društvenog i gospodarskog razvoja

Polazeći od ovih temeljnih odrednica turistička vizija grada Belišća je:

Belišće je prepoznatljiva turistička destinacija koja privlači vrijednom kulturno-povijesnom baštinom temeljenoj na industriji, očuvanim prirodnim krajolikom riječnog reljefa, autentičnim vrijednostima ruralnog prostora, duhovnom baštinom te kvalitetnom ponudom sportske rekreacije tijekom cijele godine.

To se postiže kroz usmjerenost na suradnju, zajedničke aktivnosti i koordinaciju privatnog i javnog sektora u cilju stvaranja pozitivnog ozračja za kreiranje atraktivnih turističkih proizvoda/doživljaja koji čine osnovu identiteta Belišća kao turističke destinacije.

S ciljem realizacije vizije definirano je šest prioritetnih područja intervencije od kojih se prvo odnosi općenito na razvoj turizma s naglaskom na turističku infra i suprastrukturu, a ostalih pet na najvažnije turističke potencijale Belišća. To su prije svega **industrijska baština, prirodna baština, sportska tradicija, ruralni prostor i duhovna baština**.

Područje intervencije 1. Općenito razvoj turizma

Ovako zadanu viziju, u okruženju rastuće konkurencije i tržišta koje se neprekidno mijenja i stvara stalno nove navike suvremenih potrošača, nemoguće je ostvariti bez primjene nove poslovno-razvojne filozofije. U tom smislu bit će potrebno uvoditi inovativne standarde poslovnog ponašanja koji će stvarati poticajnu atmosferu za razvoj. Pri tome se ponajviše misli na jačanje komunikacije i zajedničkog promišljanja i rada te na izgradnju međusobnih odnosa temeljenog na povjerenju i suradnji.

PODRUČJA INTERVENCIJE / CILJEVI	MJERE	AKTIVNOSTI
PI 1.OPĆENITO RAZVOJ TURIZMA		
C1. Stvaranje poticajnog društvenog okruženja za turistički razvoj grada	Umrežavanje dionika relevantnih za razvoj turizma	Zajednica za razvoj destinacije, stvaranje radne grupe
C2. Uljepšavanje urbanih i ruralnih prostora na području grada Belišća	Uređenje glavnih turističkih točaka	Uređenje trgova, okućnica, staza, biciklističkih ruta, odmorišta uz rijeku Dravu, parkovi
		Uljepšavanje urbanih i ruralnih prostora na području grada Belišća
	Unaprijeđenje kapaciteta smještaja / ugostiteljstva / usluga prijevoza i ostalih usluga	Razvoj i nadogradnja malih hotela, pansiona i smještaja na obiteljskim gospodarstvima
		Povećanje raznolikosti i kvalitete ugostiteljskih objekata; isticanje tradicionalne kuhinje i regionalnih vina
	Razvoj osnovnih atrakcija	Razvoj proizvoda/projekata vezanih uz industrijsku i kulturnu baštinu, sportski turizam, ruralni turizam, prirodnu baštinu i duhovni turizam (projekte vidjeti u specifičnim područjima intervencije)
	Interpretacija	Razvoj unificiranog turističkog orijentacijskog sustava
C3. Razvoj grada Belišća kao turističke destinacije	Jačanje kapaciteta za upravljanje destinacijom	Uspostava centara za posjetitelje, info-točaka i prijemnih centara
C4. Stvaranje prepoznatljivosti Belišća kao turističke destinacije	Stvaranje miksa autentičnih turističkih proizvoda	Stvaranje integriranih programa razvoja turizma koji se temelje na 5 definiranih programa intervencije
	Razvoj i organizacija tematskih manifestacija	Postojeće manifestacije, umrežavanje i razvoj novih tematskih manifestacija
C5. Razvoj ljudskih kapaciteta	Brandiranje Belišća po ključnim posebnostima	Izrada vizualnog identiteta i koncepta branda
	Definiranje i provedba komunikacijskog plana	Interni i eksterni marketing/ izrada promotivnih materijala/ komunikacija / razvoj suvenira
	Programi izobrazbe	Edukacija za različite dionike

Područje intervencije 2. Industrijska baština

Grad Belišće je jedinstven primjer urbanog razvoja grada iz **Gutmannove tvornice** za preradu drveta nastale 1884. godine. Industrijska baština s kraja 19. i početka 20. stoljeća je relativno dobro sačuvana te bi trebala biti temelj turističkog razvoja grada. **Pekmez ulica, Palej, gater, zelene kuće, spomen-vlak Podravsko-slavonske "Gutmannove" uskotračne željeznice** najvažniji su spomenici

industrijalizacije prostora grada Belišća. Dovoljno je pogledati što za turizam Istre znači pruga *Parenzana* (<http://www.parenzana.net/>), kao i projekti vezani uz *Sinjsku reru (Feratu)*. Naslijeđe Gutmannove željeznice nije stavljeno u funkciju razvoja turizma, nažalost kao ni ostatak industrijske baštine Belišća zbog velikih troškova revitalizacije takvih objekata. I dok je u Zapadnoj Europi industrijska baština prepoznata i revitalizirana (susjedstvo: Zsolnay u Pečuhu), u Hrvatskoj je razvoj turizma temeljen na industrijskoj baštini tek u povojima. Rijeka (industrijska baština jedan od temelja Europskog grada kulture 2020.), Sisak (Dani industrijske baštine, projekt Holandska kuća) i Zagreb (Zagrebačka industrijska baština) su započeli svoje industrijske priče, dok su u Slavoniji napravljeni manji pomaci u Osijeku, Borovu i Belišću. Revitalizirana belišćanska industrijska baština s obnovljenim Palejom, zelenim kućama i Pekmez ulicom, industrijskim muzejom, manifestacijom Gutmannovi dani te turističkom rutom temeljenom na Gutmannovoj željeznici koja povezuje cjelokupnu turističku ponudu, put su prema stvaranju prepoznatljive destinacije industrijske baštine. Shodno tome u donjoj tablici definirani su ciljevi, mjere i aktivnosti vezani uz valorizaciju i stavljanje u funkciju vrijedne industrijske baštine grada Belišća.

PI 2. INDUSTRIJSKA BAŠTINA		
C1. Stvaranje infrastrukture za prezentaciju industrijske baštine	Revitalizacija objekata industrijske baštine	List do lista - Industrijska baština Belišća (integrirani projekt: obnova palače Gutmann, opremanje multi-medijskog centra, povećanje smještajnih kapaciteta, uređenje pristupnih površina i komunikacije u okviru područja zaštićenih kulturnih objekata industrijske baštine)
		Revitalizacija vlaka „Čiro“
		Muzej/zbirka papira/kartona
C2. Interpretacija industrijske baštine	Razvoj suvremenih postava i aktivnosti	Kolonija zanatskih i umjetničkih organizacija
	Promocija vrijednosti industrijske baštine	seminari, izložbe, konferencije, promotivni materijali
		Umrežavanje s drugim destinacijama industrijske baštine na europskoj i lokalnoj razini
C3. Razvoj i plasman proizvoda vezanih uz industrijsku baštinu	Istraživanje i aktivacija resursne osnove	Analize, dokumentacija, izrada projektne dokumentacije
	Razvoj tematskih puteva	Tematska ruta Gutmannova pruga (Slavonsko-podravske uskotračne željeznice SPŽ), tematska ruta industrijske baštine (npr.daljnji razvoj projekta ILPAN ruta Belišće - Beremend - Pečuh - Komlo), ruralni turizam/kuće/imanja, izrada projektne dokumentacije
		Put papirne industrije/put papira;ostali tematski putevi
		Putevi starih zanata (mlinovi i sl.)
	Razvoj turističkih proizvoda temeljenih na industrijskoj baštini	Razvoj proizvoda prema različitim ciljanim skupinama i tržištima
	Komunikacija	Promotivni materijali, oglašavanje, manifestacije, mobilne aplikacije, virtualna šetnja

Područje intervencije 2. Sport

Neosporna je činjenica kako je Belišće mali grad po broju stanovnika, ali po ostvarenim sportskim rezultatima grad vrhunskih sportaša koji su sport u svome gradu proslavili mukotrpno i ustrajno trenirajući. U kratkoj, ali sportskim uspjesima bogatoj povijesti Belišća, ime svoga grada i domovine svijetom su pronijeli **brojni kajakaši, kanuisti, kuglači, nogometaši, sportski ribolovci, šahisti** i brojni drugi sportaši. Ono što spaja te sportaše i sportašice, a vrline su i kojima se Belišće ponosi, jesu **zajedništvo, entuzijizam i predanost**. Od samih početaka nastanka naselja, a kasnije industrijskog grada Belišća, **sportski život** bio je neizostavni sastavni dio svakodnevnog života, rame uz rame s kulturom, obrazovanjem i svim ostalim sastavnicama cjelokupnog života građanki i građana Belišća. Od prvog spomena nogometne utakmice u Belišću i duge, gotovo stogodišnje (od 1919. godine) bogate tradicije Nogometnog kluba „Belišće“ Belišće, preko fantastičnog i iznimno uspješnog Kajak kluba „Belišće“ pa sve do vrlo aktivne Zajednice športskih udruga grada Belišća u čijem se sastavu danas nalazi više od **30 sportskih klubova ili udruga**, u Belišću je oduvijek bilo mjesta za razvijanje sportskih vještina, znanja i sposobnosti za raznovrsne sportske discipline i za sve dobne skupine. Tridesetak medalja s najvećih svjetskih i europskih natjecanja, ali i onih najsjačajnijih s olimpijskih igara, najbolje govori o tome kako je grad Belišće oduvijek poticao i davao kvalitetno okruženje za razvoj i napredak vrhunskog sporta, ne zanemarujući u isto vrijeme niti značaj rekreativnog sporta kao sastavnog dijela života građana svih životnih dobi. Uz razvijenu sportsku infrastrukturu, snažne aktivnosti zajednice i vrijednosti prirodne baštine, grad Belišće može razviti vezanu ponudu sportskog turizma, aktivnog turizma za mlade, ali i seniore željne prostora za rekreaciju u kojem se spajaju prirodna baština, gastronomska ponuda ruralnog prostora i kulturna tradicija.

Belišće je odabrano za **Europski grad sporta 2017. godine**. Od mnogobrojnih sportaša koji su pronijeli glas Belišća diljem svijeta, zasigurno je najveći **olimpijac Matija Ljubek**. Kajak klub Belišće zbog svoje tradicije i ostvarenih rezultata ime je u svjetskim razmjerima, dok je rijeka Drava kao brza nizinska rijeka idealna za trening ovog sporta. Belišće ima potencijal postati centar treninga kajaka i kanua u regiji kroz izgradnju popratnih sadržaja kao što je planirani olimpijski centar za mlade Matija Ljubek. Izgradnjom takvog centra Belišće može privući sportaše iz drugih zemalja, ponajprije iz Mađarske i Srbije te doći na razinu jedinog centra takve vrste u Hrvatskoj – zagrebačkog Jaruna. Naveden je samo jedan od mogućih proizvoda vezanih uz razvoj sportskog turizma na području Belišća. Dolje navedeni ciljevi, mjere i aktivnosti omogućiti će daljnji sustavni razvoj ovog segmenta potencijalnog turističkog portfelja. Preuvjet za razvoj je stvaranje mreže dionika ključnih za razvoj sporta i vezanih turističkih proizvoda, te adaptacija i razvoj potrebne infrastrukture.

PI 3. SPORT		
C1. Stvaranje infrastrukture za sportski turizam	Izgradnja sportskih centara/objekata	Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra s hostelom/Olimpijski centar Matija Ljubek (sport i priroda)
		Ciklokamp i hostel na Citadeli
		Izgradnja adrenalinskog parka
		Izgradnja konjičkog poligona
C2. Jačanje kapaciteta za pružanje usluga u sportskom turizmu	Razvoj spa segmenta, sportske medicine, sportskih škola, ljetnih kampova	Wellness centar s popratnim sadržajima
	Umrežavanje sportskih udruga i turističkih djelatnika	Zajednica aktivnog turizma Belišća
C3. Stvaranje i plasman sportsko-turističkih proizvoda	Izrada programa sportskih aranžmana	Tematski proizvodi: kajak, kanu, bicikl, trčanje
	Komunikacija	Promotivni materijali, oglašavanje, sportski novinari (ture), manifestacije

Područje intervencije 3. Prirodna baština

Belišće je jedan od triju hrvatskih gradova smještenih na obali rijeke Drave. Samim time dijelom je transnacionalnog rezervata biosfere Mura-Drava-Dunav. Atraktivan riječni reljef (meandri, rukavci, bare, otoci) i snažan sportski aktivizam kojeg prolazimo u zajednici temelj je za razvoj aktivnog turizma, odnosno proizvoda temeljenih na promatranju prirode i ptica, hodanju, cikloturizmu i drugim aktivnostima vezanim uz obilazak i boravak u okruženju prirode. Projekti i proizvodi vezani uz prirodnu baštinu mogu biti važna nadogradnja proizvodima vezanim uz sportski turizam i duhovnu baštinu čiji se najvažniji resursi nalaze u prirodnom okruženju. Kako bi se potencijal koji pruža prirodna baština valorizirao kroz turizam, definirana područja intervencije odnose se na stvaranje i izgradnju osnovne i prateće infrastrukture, programe i aktivnosti interpretacije prirodne baštine te razvoj i plasman proizvoda vezanih uz prirodnu baštinu.

PI 4. PRIRODNA BAŠTINA		
C1. Stvaranje infrastrukture vezane uz valorizaciju prirodne baštine	Izgradnja osnovne infrastrukture	Izgradnja pristupnih cesta prema infrastrukturi prirodne baštine
	Izgradnja prateće infrastrukture	Promatračnice, odmorišta (Drava u Bistrincima), izletišta, tematske staze, šetnice, poučne staze, biciklističke staze (Belišće - Gat)
		Turistički šlep i pontoni na Dravi i dr.
C2. Interpretacija prirodne baštine	Istraživanje i aktivacija resursne osnove	Sakupljanje, sistematizacija i valorizacija podataka vezanih uz prirodnu baštinu
	Razvoj tematskih puteva i označavanje prirodne baštine	Tematske staze na temu promatranja ptica i životinja, života šuma, ribolova i sl.
C3. Razvoj i plasman proizvoda vezanih uz prirodnu baštinu	Stvaranje proizvoda temeljenih na prirodnoj baštini	Razvoj različitih proizvoda vezanih uz vodu, šume, floru, faunu i dr.
	Komunikacija	Promotivni materijali, oglašavanje, manifestacije,...

Područje intervencije 4. Ruralni prostor

Ruralni turizam podrazumijeva izlete i odmor u ruralnoj sredini motivirane željom za doživljajem uravnoteženog života u skladu s prirodom, a koji uključuju odsjedanje na, pa i rad u seoskim domaćinstvima. Najvažniji tržišni segmenti uključuju obitelji s malom djecom, parove srednjih godina i starije, s višim stupnjem obrazovanja i većim prihodima. Tijekom boravka u ruralnoj sredini takvi posjetitelji će vjerojatno htjeti sudjelovati u različitim aktivnostima na širem području destinacije (npr. bicikliranje, wellness, vinski turizam, itd.), oni također pridaju veliku važnost doživljaju lokalnog ugođaja. U tom smislu vrlo su važne aktivnosti oživljavanja, povećanja privlačnosti i održiv razvoj seoskih zajednica uz zadržavanje autentičnosti destinacije i originalnog ugođaja, edukacija lokalnog stanovništva i pružatelja usluga, razvoj turističkih atrakcija i usluga te stvaranje doživljajnog lanca vrijednosti za posjetitelje. Ulaganja javnog i privatnog sektora u etno selo Bocanjevci pokazala su se opravdanim u svjetlu prvih pozitivnih reakcija posjetitelja revitaliziranih seoskih imanja. Daljnja ulaganja u smještajne kapacitete, komunalnu infrastrukturu, poticanje udruživanja proizvođača izvornih proizvoda, uljepšavanje sela, gastronomsku ponudu i doživljaje koje nudi tradicija ruralnog prostora važna su za revitalizaciju sela i pozicioniranje na turističkom tržištu.

PI 5. RURALNI PROSTOR		
C1. Valorizacija ruralne baštine i načina života	Zaštita tradicionalnog izgleda sela	Razvoj modela za obnovu zapuštenih i/ili napuštenih autentičnih kuća, poljoprivrednih zgrada, mlinova i sl.
		Razvoj destinacije - Bocanjevci etno selo
		Razvoj modela za poticanje i/ili (su)financiranje projekata „ruralnog uljepšavanja“
	Umrežavanje dionika i stvaranje zajedničkih turističkih paketa	Zajednica za razvoj destinacije
C2. Razvoj i plasman tradicijskih turističkih proizvoda	Povećanje raznolikosti i dostupnosti lokalnih proizvoda	Brandiranje domaće hrane i pića, aktivnosti vezane uz proizvode s domaćih gospodarstava, ostalu hranu i piće, uporabne predmete, rukotvorine i suvenire
		Povezivanje proizvođača u udruge, zadruge i sl.
		Ponuda specijaliziranih trgovina s „autentičnim“ proizvodima
	Razvoj proizvoda	Novi proizvodi: Škola na imanju, Škola domaćinstva, sezonski stari običaji; razvoj postojećih proizvoda
		Turistička valorizacija naslijeđa manjina
		Izgradnja spomen-sobe Sokolu
	Komunikacija	Promotivni materijali, oglašavanje, manifestacije

Područje intervencije 5. Duhovna baština

Sačuvana priroda (šuma Cerje, bara Jugovača, naplavne ravni Drave) te jedinstven smještaj svetišta usred šume, u okruženju polja i u neposrednoj blizini Drave potencijal su za razvoj meditativnog turizma. Svetište Svete Ane u Bistrincima s pravom nosim naziv *mjesto mira, molitve i odmora*. Pješačke i biciklističke rute trebaju biti u funkciji aktivnog odmora u prirodi, ali i duhovnog turizma. Kako bi duhovna baština bila stavljena u funkciju turizma potrebno je u suradnji s vlasnikom i upraviteljem svetišta razvijati projekte jačanja infrastrukture za prijem posjetitelja, razvijati posebne programe poput duhovnih vježbi i povezivati se s drugim destinacijama u okruženju sa sličnim profilom s naglaskom na duhovnost u prirodi. Razvoj zajedničkih proizvoda tako se može realizirati sa svetištima u Aljmašu, Popovcu i/ili Maria Judom u susjednoj Mađarskoj. Shodno tome definirani su ciljevi, mjere i aktivnosti valorizacije duhovne baštine Belišća u turističke svrhe.

PI 6. DUHOVNA BAŠTINA		
C1. Turistička valorizacija duhovne baštine	Stvaranje prijemne infastrukture i upravljanje posjetiteljima	Uređenje pristupa svetištu Sv. Ane
		Prijemni centar, suvenirnica i dr.
C2. Razvoj i plasman proizvoda vezanih uz prirodnu baštinu	Umrežavanje dionika	Suradnja vlasnika svetišta s dionicima u turizmu
		Umrežavanje s drugim destinacijama duhovnog i vjerskog turizma
	Razvoj i promocija turističkih proizvoda	Organiziranje duhovnih vježbi za različite ciljane skupine
		Promotivni materijali, manifestacije i dr.

